

Poština plačana pri pošti
1317 Sodražica

Suhorobar

138/XXIV, september-oktober 2022

**GLASILO
OBČINE SODRAŽICA**

PROF. DR.
IVAN
PRIJATELJ
LITERARNI
ZGODOVINAR
1875-1937

Ob praznovanju občinskega praznika Občine Sodražica
vas vabimo na slovesnost
s podelitvijo **občinskih priznanj za leto 2022.**

Prireditvev bo v **petek, 28. oktobra 2022,**
ob 19. uri v Športni dvorani Sodražica.

Večer bodo obogatili: učenci Osnovne šole dr. Ivana Prijatelja
Sodražica, učenci Glasbene šole Ribnica
ter operna in koncertna pevca,
mezzosopranistka **Gabriella Colluto** in tenorist **Aljaž Vesel.**

Vabljeni!

Župan Občine Sodražica
Blaž Milavec

VSEBINA

- 4 BESEDO IMA ŽUPAN**
Preteklost in prihodnost naše občine
- 5 AKTUALNO**
22. seja OS
Prostorski načrt
- 8 IVAN PRIJATELJ**
- 11 IZ PARLAMENTA**
Tanko in Novak
- 12 INTERVJU**
Aljaž in Gabriella
- 14 ŠOLA**
Pričetek pouka
- 15 NAŠE ZDRAVJE**
Holesterol
O gibanju
- 17 KUHAJMO SKUPAJ**
Jesenski jedilnik
- 18 UPOKOJENCI**
Novi zbornik
Zmage balinark
- 21 ŠPORT**
Novo balinišče
- 23 GASILCI**
Letovanje
Ignacij Merhar
- 27 OD TU IN TAM**
- 35 RAZVEDRILO**

NASLEDNJI SUHOROBAR

Rok za oddajo gradiva je **21. november 2022**. Gradivo, predloge in vprašanja nam lahko pošljete na naslov: suhorobar@sodrazica.si

Vabljeni k soustvarjanju našega skupnega glasila!

Fotografija na naslovnici:
Marko Burger: Ivan Prijatelj

Glasilo Suhorobar je vpisano v evidenco javnih glasil pri Ministrstvu za kulturo pod zaporedno številko 1646, praviloma izhaja šestkrat letno, in sicer februarja, aprila, junija, avgusta, oktobra, decembra; Izdajatelj: Občina Sodražica, Trg 25. maja 3, 1317 Sodražica; tel. št. 01 83 71 005 in 01 83 66 075; e-pošta: suhorobar@sodrazica.si; Tisk: Kamitex d.o.o.; Oblikovanje: Ines Oražem; Naklada: 900 izvodov; Uredništvo: Nina Pirc Vovčko - odgovorna urednica, Darja Vetrh, Petra Marn; Programski svet: Slavka Tanko, Ana Modic, Jasna Janež Markič, Nadja Zobec Krže, Tadej Košmrlj. Lektoriranje: Anja Adamič

Nazaj k preprostosti

Nina Pirc Vovčko, urednica

»Mami, kaj pa ti tako občuduješ?« mi je rekla hčerka, ko je opazila, da s terase že nekaj časa zrem v jesensko pokrajino pred seboj. Nasmehnila sem se, za hip obmolknila ter se še enkrat s pogledom sprehodila po videnem. Kaj točno je tisto, kar me nagovarja ...? Odgovor je bil nedvoumen: to so žareči rumeno-oranžno-rdeči odtenki, v katere se te dni odevajo drevesa, in kot vedno je to neskončno nebo in včasih tista rožnata večerna zarja, ki otrokom obljublja, da zanje »Miklavž piškote peče«.

Trenutki, ko preprosto sem in lahko vpijam stvarstvo okrog sebe, so te dni redkejši in krajši, kot bi si želela. Kljub temu jih je dovolj, da vsaj nekoliko zaslutim moč in sporočilo jeseni. Zdi se, da na svoj nevsiljivi način pripoveduje o lepoti dozorevanja, o praznovanju vsega, kar nam je dano, hkrati pa kaže na krhkost in minljivost vsega in vsakogar izmed nas. A kdo to opazi? Današnji čas z izdatno podporo medijev, veletrgovcev in družabnih omrežij slavi moč denarja in družbenega položaja, stavi na drznost, dosežke, slavo. Med tekom od ene do druge pomembnosti ni časa niti volje za opazovanje jeseni. Ker nam vedno manjka še to in ono, da bi bili srečni, tudi ni razloga za praznovanje in občutenje hvaležnosti. Krhkost, ranljivost, minljivost so postale teme, ki se jih bežno dotaknemo ob 1. novembru, sicer pa jih bolj ko ne tajimo in od njih bežimo.

Ko gledam življenje, kakršnega od nas pričakuje družba in ki ga od sebe še bolj neizprosno zahtevamo sami, se zamislim. Vsakdanja tekma s časom, hlastanje po več in boljšem, nezadovoljstvo, otopelost, ujetost v preteklost ali prihodnost, zamere, nemir, strahovi, dvomi in skrbi, primerjanje in tekmovalnost, beg v individualnost, beg od samega sebe. Kako dolg seznam. A medtem ko si odrasli na vse mogoče načine zapletamo življenje, otroci še vedno izkoristijo vsak prosti trenutek za igro, smeh in veselje, ki ga ne more pokvariti še tako slabo vreme. Ko jih gledam, se vprašam, kdaj je življenje postalo tako zapleteno. In si zaželim, da bi tudi sama lahko na svet spet pogledala takole po otroško sproščeno, radostno in brezskrbno.

Najbrž je čisto osebna naloga vsakega od nas, da »zategne ročno«, se ustavi in pogleda, kaj ga ovira, kaj je zanj bistveno in kaj je v resnici odveč. Resnica je navadno preprosta in čista in morda je lahko znova preprosto in čisto tudi življenje. Ker morda, morda pa Miklavž ne peče piškotov samo za otroke, morda jih peče za vse, ki še imajo otroško srce in odprte dlani.

Srečne in srčne dni vam želim – da bi se znali ustaviti, odložiti skrbi in praznovati vse, kar ste dosegli. Pa lepo vabljeni na praznik naše občine. Tudi tam bo razlogov za praznovanje kar nekaj.

»Življenje je v resnici preprosto, vendar ga vztrajno delamo zapletenega.«

Konfucij

Občina Sodražica: Od začetka do danes in od danes naprej

Blaž Milavec, župan

To jesen se izteka že sedmi mandat od ponovne ustanovitve Občine Sodražica. Občina je v tem času zagotovila primerno delovanje vseh lokalnih javnih služb in postavila soliden standard delovanja. Poleg tega je naredila opazen napredek, ki temelji na številnih razvojnih korakih – veliko majhnih, a tudi nekaj večjih in pomembnih. Ker nismo obmejna občina oz. ne sodimo v katero od problemskih območij, saj imamo nadpovprečno visok koeficient razvitosti, sodi naša občina med tiste, ki imajo primerjalno gledano na občana enega najmanjših obsegov sredstev iz državnih virov za redno delovanje in razvojne vzpodbude. Zato je potrebno stalno iskanje drugih sredstev, zlasti različnih evropskih, ki nam omogočajo, da sploh lahko izpeljemo kakšen večji projekt. Pri tem smo odvisni od kohezijskih in drugih programov, ki so vse bolj prilagojeni večjim občinam ali pa občinam s posebnimi potrebami ter vse bolj naslavlajo teme, ki niso nujno potrebne, če gledamo skozi naše oči. Omejeni smo tudi z lastnimi sredstvi, ki jih moramo zagotoviti zraven.

Kljub temu smo, zlasti v zadnjem desetletju, uspeli sami ali v sodelovanju z drugimi občinami pridobiti kar nekaj sofinancerskih sredstev iz različnih državnih in evropskih virov. Pri tem naj izpostavim le najpomembnejše dosežke. Obnovljen in dograjen je večji del občinskih in tudi državnih odsekov cest. Zgrajena je hrbtenica javnega vodovodnega sistema. Iz okoli 40 % pokritosti z javnim vodovodom ob ustanovitvi je danes več kot 95 % gospodinjstev omogočen priklop na javni vodovod. Kanalizacija je dostopna polovici gospodinjstev v občini, preostalih se subvencionirajo individualne čistilne naprave. Čeprav nas na tem področju čaka še nekaj dela, smo izmed občin naše subregije najboljše pokriti z javnim kanalizacijskim omrežjem. Z optičnim omrežjem se bo kmalu pokrila celotna občina, podobno je že sedaj s signali mobilne telefonije. V vrtcu in šoli, kjer se sicer že soočajo s prostorsko stisko, se še zagotavlja prostor za vse naše mlade občane. Glede čakanja na sprejem v vrtec sodimo med območja z najmanjšim številom čakajočih. Imamo tudi lepo urejeno zdravstveno postajo, ki se je ravno v času obstoja občine vsestransko prenovila. Društveno življenje v občini je bogato in zelo razgibano. Imamo preko 30 različnih društev, kar nas

uvršča med občine z zelo dejavnimi občani v tem pogledu. Zlasti je potrebno omeniti gasilska društva in klube, ki delujejo na športnem področju. V Sodražici nimamo le nove športne dvorane, ki ustrezajo pogojem zahtevnejših tekmovanj v futsalu oz. malem nogometu, rokometu in tudi košarki, tu deluje tudi eno redkih malih smučišč v južnem delu države ter prav tako eno redkih pokritih balinišč.

Kar nekaj nalog in dela nas seveda še čaka. Čakajočih na vrtec utegne biti kmalu preveč. Zato je pred nami mogoče najpomembnejši izziv v tem desetletju – ponovna širitev vrtca in tudi šole. Kljub mnogim investicijam v naše ceste se še vedno najdejo odseki cest, ki so slabi ali pa je na njih še makadam. Ne glede na to moramo slediti tudi razvoju kolesarskih poti, ki se jih že vneto projektira. Na območju Gore, tudi Travnice in še kje, nas čaka še neurejena vodooskrba, na območju Zamostca, Vinic in Zapotoka pa še zgraditev javnih kanalizacij. Čakata nas ureditev spodobnega igrišča pri Šoli v Sodražici ter po vaseh, kjer bi se lahko zadrževali mladi, in pridobitev enote starejših občanov s sodobno oskrbo starejših v občini. Čakata nas vsaj kakšna investicija v nova stanovanja in opremljanje novih ulic s komunalno infrastrukturo. V perspektivi nas čaka vprašanje ureditve težkega tranzitnega prometa skozi občino, pa tudi vzpodbujanje razvoja suhorobarstva in malega gospodarstva kot najprimernejše gospodarske usmeritve pri nas, pa vprašanje samooskrbe in lokalnega kmetijstva ter izboljšanje turistične ponudbe. Kot sem že večkrat dejal: ne le za tisto, kar smo že uspeli urediti, tudi za spopadanje z izzivi, ki nas še čakajo, je dobro, da imamo svojo občino. Ona je pač porok, da se bo večji del potrebnega prej ali slej nekako rešil in uredil.

Pomemben korak naprej je prinesel tudi iztekajoči se mandat. To je bilo mogoče najbolj posebno in težko obdobje izmed vseh sedmih do sedaj. Že v prvem letu se je od nas predčasno poslovil član občinskega sveta Borut Troha. Tako smo imeli prvič nadomestne volitve v občinski svet. Najbolj pa je minulo obdobje zaznamovala epidemija, ki je več kot dve leti odločilno vplivala na življenje ljudi in s tem tudi občine. Prvotni strah glede neznanega virusa je zamenjalo prilagajanje z bolj kot ne težkimi ukrepi. Najtežje je bilo glede tega na zdravstvenem področju in v šolah. Žal smo se tudi zaradi epidemije koronavirusa morali prehitro posloviti od kar nekaj naših občanov. Vendar nismo preživljali le težkih trenutkov. V tem času smo načrtovali obeležitev 800-letnice prve pisne omembe Sodražice, kar se je zaradi epidemije zožilo predvsem na izid monografije Sodraških 800. To je veliko in obsežno delo ter pomemben prispevek k razumevanju preteklosti in sedanjosti Sodražice in ohranjanju naše kulturne dediščine.

V tem času je bilo kljub težavnim razmeram marsikaj narejenega tudi na investicijskem področju. Izpeljali smo nekaj pomembnejših projektov, zlasti naj izpostavim dvo- in še nekaj milijonsko obnovo ceste skozi Žimarice, ki predstavlja obsežen in kompleksen projekt, ter izgradnjo vodovodnega omrežja v Zamostcu. V tem mandatu se je največ investiralo ravno v cestno infrastrukturo, saj je bilo na območju naše občine investiranih nekaj manj kot tri milijone evrov. Drugo najpomembnejše področje tega mandata so bile investicije v vodooskrbo. Kljub temu da smo v prejšnjem mandatu izvedli velik vodovodni projekt SORIKO, smo še v tem času investirali preko 1,6 milijona evrov v izboljšanje oskrbe s pitno vodo, kar se je v letošnji suši izkazalo kot

Foto: Freepik

zelo dobrodošlo. Tudi na drugih področjih je bilo kar nekaj narejenega: v varovanje okolja, zlasti pri izgradnji novih kanalizacijskih omrežij, smo investirali preko 150.000 evrov. Na telekomunikacijskem področju sodelujemo z izvajalci storitev, ki ob naših investicijah gradijo še optično omrežje ali pa mi sopolagamo instalacijo za javno razsvetljavo, kjer oni gradijo svoja omrežja. Tako je bilo tudi na tem področju investiranih več sto tisoč evrov sredstev občine, predvsem pa sredstev samih telekomunikacijskih operaterjev in celo nekaj evropskega denarja. To zagotavlja, da bomo v kratkem 100 % pokriti z optičnim omrežjem in bo vsem prebivalcem omogočen ustrezen dostop do teh napeljav. V prenovi javnih objektov (predvsem v šolo, vrtec ter zdravstveno postajo in knjižnico) smo v teh letih vložili okrog 250.000 evrov, v športne objekte pa več kot 100.000 evrov. Več deset tisoč evrov smo že dali v pripravo različnih novih projektov za naslednja obdobja. Po več letih urejanja postopka in raznih zapletov smo uspeli sprejeti tudi novelo občinskega prostorskega načrta. Poleg povečini ugodenim pobudam posameznikov smo kot ena zaenkrat še redkih občin s tem do-

kumentom dobili možnost za postavitev vetrnih elektrarn na treh lokacijah v občini. Podprli smo tudi obnovo gasilskega doma v Zamostcu, v pripravi so še Žimarice. S PGD Vinice - Zapotok smo se dogovorili za pretežni del sofinanciranja nakupa potrebne gasilskega vozila. Podprli smo tudi ustanovitev rokodelske zadruga in izpeljali ali pa podprli tudi številne manjše projekte, končno smo tudi postavili spominsko obeležje našemu velikemu rojaku dr. Ivanu Prijatelju.

Žal v zadnjem letu nismo uspeli izvesti vsega načrtovanega zaradi nenormalnih podražitev, ki so zahtevale tudi prerazporejanje dodatnih sredstev, zasedenosti izvajalcev in s tem visokih cen na trgu ter tudi zamud pri projektiranju in posledično pri pridobivanju potrebnih dovoljenj pri nekaterih projektih. Tako se v naslednje finančno obdobje prolongira začetek obnove ceste na Gori in v Podklancu, zaradi podobnih razlogov na državni ravni pa še izgradnja pešpoti med Sodražico in Zamostcem, ureditev krožišča na Vinicah ter izgradnja kolesarske steze proti Žimaricam, v kar vse investira Direkcija za infrastrukturo.

Do določenih zakasnitev in prerazpore-

ditev sicer prihaja vedno. Tako je bilo tudi v preteklosti. Naša naloga je, da v okviru trenutnih zmožnosti načrtujemo in izvajamo razvojne projekte naprej. Seveda ni vse, kar je zgoraj navedenega, rezultat le enega mandata, tako tudi delo in izzivi, ki nas še čakajo, ne bodo rešeni in končani v naslednjem. Za marsikaj se bo potrebovalo bistveno več časa. Pred pričetkom novega obdobja pa ne smemo spregledati tudi dejstva, da so trenutne razmere globalno zelo zapletene in zaostrene, kar ima že vpliv na delovanje države in posredno tudi naše občine. Tem okoliščinam se je potrebno prilagoditi in zastaviti nadaljnjo pot sicer ambiciozno, a tudi preiščljeno, da ne bomo povzročili nepotrebnih tveganj. Mogoče bo celo potrebno v nekem trenutku napeti moči, da sploh ohranimo pridobljeno, in temu dati prednost pred ihto po stalno novih pridobitvah, zlasti tistih, ki so lahko zaželeni, a ne nujno potrebni. Tedaj računamo na razumevanje, podporo in enotnost občanov. Njim je namreč občina namenjena. A je nanjo potrebno gledati tudi v duhu dobre gospodarja v luči daljšega razdobja in z zavedanjem realnih možnosti in vrednosti njenih potencialov.

OBVESTILO O PRODAJI NEPREMIČNIN

Občina Sodražica ima v načrtu odprodajo naslednje stanovanjske hiše z vrtom na naslovu:

- **Lipovšica 16 (parc. *172, parc. št. 1301 in parc. št. 1302, vse k.o. 1622-Zamostec).**

Občina Sodražica (1/3 delež) načrtuje v dogovoru s solastniki tudi odprodajo stanovanjske hiše z vrtom na naslovu:

- **Podklanec 1 (parc. št. 2165, k.o. 1620-Žimarice).**

Zemljišča se bodo odprodala po Zakonu o kmetijskih zemljiščih.

Zainteresirani ponudniki dobijo več informacij na telefonski št.

01 83 66 75 ali preko e-pošte: **obcina@sodrazica.si**.

Nepremičnina v Lipovšici.

Nepremičnina v Podklancu.

Z 22. seje Občinskega sveta

Darja Vetrh

Foto: Marko Burger

Občinski svet Občine Sodražica se je v četrtek, 6. 10. 2022, sestal na zadnji seji v tem mandatu. Obravnaval je 13 točk dnevnega reda, med katerimi je bil najbolj pričakovani sprejem novele Občinskega prostorskega načrta.

Odlok o spremembah in dopolnitvah Občinskega prostorskega načrta obsega kar 123 členov, poleg tega pa vključuje tudi grafični del. Župan Blaž Milavec je ob tem izrazil zadovoljstvo, da je po osmih letih novela prostorskega načrta vendarle sprejeta, obenem pa tudi razočaranje, da so postopki priprave trajali tako dolgo. Obrazložil je, da imajo s sprejemom takega dokumenta težave povsod. Ob tem je izpostavil nekaj večjih težav, s katerimi je bila občina soočena tekom priprave dokumenta, predvsem pri pripravi hidrološke hidravlične študije ter umik obvoznic zaradi nasprotovanja dela javnosti iz predloga sprememb. Poudaril je, da novela OPN vendarle prinaša kar nekaj dobrih novosti. Ne pomembno je tudi, da je večji del pobud občanov vključen v spremembo prostorskega načrta in da je načrt razvojno naravnani. Povedal je, da nov dokument prinaša tudi nekatere omejitve v prostoru, predvsem na poplavnih območjih. Dodal je, da se že kažejo nove potrebe po ureditvi prostora, tako da bo kmalu aktualen nov začetek postopka sprememb OPN. Podrobneje je spremembe in dopolnitve OPN predstavil pripravljavec dokumenta Nejc Gosak iz Studia Formika. Obrazložil je, da novela dokumenta prinaša 350 odobrenih sprememb namenskih rab zemljišč, pri čemer se glavnina nanaša na ceste, vodotoke in nova zazidljiva območja. Poleg tega je izpostavil tudi nekaj novosti, in sicer možnost umestitve treh vetrnic za vetrne elektrarne, kar je redkost v slovenskem prostoru, umeščene pa so tudi športne površine v neposredni bližini športne

dvorane v Sodražici. Predstavil je tudi različne režime varovanja zemljišč (kulturno varstvo, Natura 2000, poplavna območja ...). Povedal je, da je bil dokument razgrnjen kar na dveh javnih obravnavah, kjer je imel vsakdo možnost podaje pripomb.

Občinski svet je sprejel tudi rebalans proračuna Občine Sodražica za leto 2022. Župan je izpostavil težavno obdobje zaradi inflacije in nenormalno visokih cen. Ob tem je tudi povedal, da žal država ne sledi zakonskim določilom glede zagotovitve ustreznega obsega sredstev občinam, saj vsaj zaenkrat ni dvignila sredstev za občine v letu 2022 v skladu z rastjo cen. Obrazložil je, da bo kljub vsemu večina prihodkov realiziranih, je pa zaradi uravnoveženosti proračuna predlagano manjše znižanje odhodkov. Določene investicije se tako z Načrtom razvojnih programov prenašajo v prihodnje obdobje. Obrazložil je še, da so prioriteta projekti, ki so v teku oz. so vezani tudi na sofinancerska sredstva, poleg tega pa se vztraja tudi pri drugih projektih, ki so vzporedni z državnimi projekti oz. so vezani na državna ali evropska sredstva. Sočasno z obravnavo rebalansa so se svetniki seznanili tudi s polletnim poročilom.

Občinski svet je na predlog Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja (KMVVI) potrdil letošnje dobitnike občinskih priznanj, ki bodo podeljena na proslavi ob občinskem prazniku 28. oktobra. Prav tako na predlog KMVVI je bila imenovana Občinska volilna komisija Občine Sodražica za mandatno obdobje 2022–2026, ki ji prične mandat teči po zaključku letošnjih lokalnih volitev. Skladno s pravili za izvolitev elektorjev in na podlagi Zakona o državnem svetu je KMVVI izvedla predhodne postopke, Občinski svet pa je na predlog KMVVI na seji izglasoval Andreja Pogorelca za elektorja za izvedbo volitev v Držav-

ni svet, ki bodo 23. in 24. novembra letos.

Občinski svet je potrdil še Sklep o delni povnitvi stroškov volilne kampanje za lokalne volitve v Občini Sodražica ter Sklep o določitvi višine variabilnega dela cene toplotne energije DOLB Sodražica. Na predlog Komisije za vodenje in nadzor postopka razpolaganja s stvarnim premoženjem so svetniki obravnavali vloge za odkupe zemljišč oz. ureditev zemljiškoknjižnih stanj. Župan je tokrat še zadnjič v tem mandatu svetnikom odgovarjal na pobude in vprašanja.

Novo vozilo za PGD Vinice - Zapotok

Vinko Čampa

Predsednik PGD Vinice - Zapotok Boštjan Lušin je v četrtek, 22. 9. 2022, v gasilskem domu v Zapotoku z direktorico dobavitelja Webo d. o. o., Vrhnika, Meto Geržina, podpisal pogodbo o dobavi novega gasilskega vozila GVV1 znamke Iveco. Novo vozilo bo dobavljeno v roku leta in pol. Vrednost vozila znaša 165.550,00 EUR z DDV. Podpisu so prisostvovali poleg predstavnikov prodajalca še poveljnik društva Anže Puželj in gospodar doma Janez Gorše, občinski gasilski poveljnik Vinko Čampa, podžupan in poveljnik občinskega štaba CZ Andrej Pogorelec ter župan mag. Blaž Milavec. Del sredstev za nakup novega vozila bo zagotovilo domače društvo ob pomoči vaščanov in podpornikov, večji del pa bo zagotovila Občina Sodražica.

Občinski prostorski načrt – OPN Sodražica

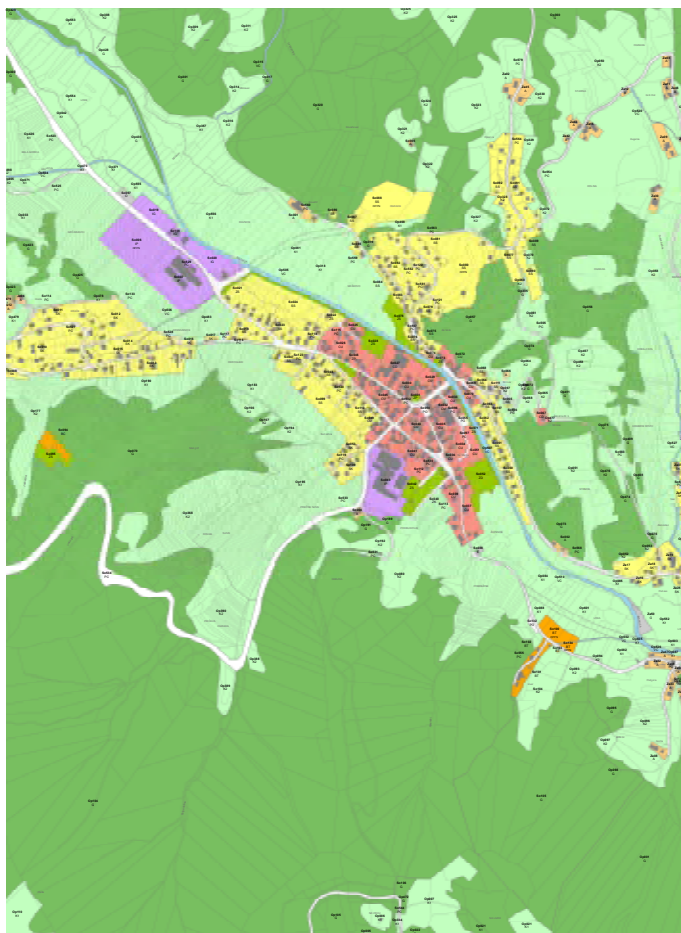
Vinko Čampa

Začetek sprememb in dopolnitev Občinskega prostorskega načrta sega v leto 2014, ko smo v decembru pričeli z zbiranjem pobud občanov, vaških odborov in lokalne skupnosti. Po prejemu prvih mnenj je bilo hitro jasno, da bo potrebno izdelati hidrološko hidravlično študijo praktično vseh vodotokov v Občini Sodražica. Dolgotrajen postopek, ki se začne z geodetskim snemanjem posameznega vodotoka, je trajal dobra tri leta in se končal v juliju 2020 s pozitivnim soglasjem Direkcije RS za vode.

Urejanje prostora je ena primarnih nalog občine v sodelovanju z nosilci urejanja prostora tako na državni kot občinski ravni. V postopku so se nekatera območja v prostoru preuredila, izvzela, spremenila se jim je namenska raba, določile so se omejitve. Vse to je bilo prikazano v sklopu dveh javnih razgrnitev v letu 2021.

Spremembe in dopolnitve OPN Sodražica so sledile cilju po prostorskem razvoju občine, prostorski ureditvi občinskega pomena in določanju pogojev umeščanja objektov in drugih posegov v prostor. Zaradi izredno zahtevnega postopka sprejemanja tega prostorskega akta, ki je poleg tega tudi vsebinsko zelo obsežen dokument, so morali nekateri pobudniki čakati izredno dolgo, da bodo lahko svoje projekte realizirali.

Večina podanih pobud s strani posameznikov (okrog 100), če so le ustrezale minimalnim pogojem nosilcev urejanja prostora, zlasti s področja kmetijstva, varstva voda in ostale narave, je vključenih v spremembo namenske rabe. Dokument prinaša tudi novosti na področju javne infrastrukture (med njimi tudi tri lokacije, kjer je mogoča postavitev vetrnih elektrarn), razen sodraških obvoznik, ki so bile lansko leto po odločitvi občinskega sveta izvzete iz sprememb. Na normativnem področju dokument prinaša sodobnejšo

in nekoliko manj zahtevno ureditev, pa tudi omejitve za gradnjo na poplavnih območjih, ki sicer le specificirajo zakonska določila v konkretnem prostoru.

Dokument bo stopil v veljavo petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS. Tekstualni in grafični del odloka bo objavljen na spletni strani Občine Sodražica, v aplikaciji PISO, na Upravni enoti Ribnica in Ministrstvu za okolje in prostor ter v prostorih Občine Sodražica.

Obnova pokopališkega zidu na pokopališču Sv. Marka

Vinko Čampa

Foto: Tone Košir (dela), Vinko Čampa (prejšnje stanje)

Obzidje pokopališča Sv. Marka v Zapotoku je zadnje večjo obnovo doživelo v sklopu izgradnje mrliške vežice v letu 2003, in sicer njegov severni ter zahodni del. Najbolj dotrajan južni del obzidja pa je svojo preno dočkal letošnjo jesen. Po pregledu stanja je bilo ugotovljeno, da je potrebno zid v celoti odstraniti in v enaki obliki in sistemu gradnje po pogojih Zavoda za varstvo kulturne dediščine zgraditi novega.

Vrednost del je ocenjena na 17.500,00 EUR, polovico sredstev bo prispevala Komunala Ribnica d. o. o. iz naslova rednega vzdrževanja pokopališč, drugo polovi-

co pa bo zagotovila Občina iz proračuna. Izbrani izvajalec del je Gradmetal d. o. o. iz Ribnice.

Odkritje spomenika dr. Ivanu Prijatelju

Darja Vetrh

Foto: Marko Burger, Matej Košir

V petek, 23. septembra, je v parku pri župnijski cerkvi v Sodražici potekalo odkritje spomenika dr. Ivanu Prijatelju, rojenemu na Vinicah pred skoraj 150 leti. Slavnostna govornica je bila ena največjih poznavalk dela dr. Ivana Prijatelja, izr. prof. dr. Urška Perenič, literarna zgodovinarica, ki je orisala njegovo delo in poudarila Prijateljev prispevek pri razvoju slovenske literarne znanosti in še posebej zgodovinopisja.

Župan mag. Blaž Milavec je v pozdravni besedi poudaril, da je prav, da smo se tudi v domači občini z odkritjem doprsne-

ga kipa poklonili velikemu slovenskemu literatu, utemeljitelju literarne zgodovine na Slovenskem in enemu prvih univerzitetnih profesorjev pred dobrim stoletjem ustanovljene Univerze v Ljubljani ter domoljuba dr. Ivanu Prijatelju.

Ob tej priložnosti se je tudi zahvalil vsem, ki so kakor koli prispevali, da je dr. Prijatelj dobil svoj spomenik v Sodražici, še posebno avtorju spomenika akademskemu kiparju Mirsadu Begiču, ki je tudi avtor doprsnih kipov akademskega kiparja Franceta Goršeta in škofa Stanislava Leniča, ki stojita v parku. Zato smo bili

še toliko bolj veseli, da je sprejel naročilo tudi za to delo, s katerim pri nas pušča pomemben umetniški pečat.

Prireditev, ki jo je povezovala Majda Ilc Hussein, so z ljudskim plesom obogatili otroci iz sodraškega vrtca, skupini Levčkov in Tigrčkov pod vodstvom vzgojiteljic Dragice Lovšin, Tadeje Korelc, Andreje Malnar in Urške Rober Milavec, ki jih je tudi spremljala s harmoniko. Nastopili so še Veronika Košmrlj, učenka 9. razreda, z recitacijo pesmi o Prijatelju, mladinski pevski zbor šole pod vodstvom Mojce Kramar Gorinšek ter Oktet Gallus.

Slovesni nagovor ob priložnosti odkritja doprsnega kipa literarnemu zgodovinarju Ivanu Prijatelju v Sodražici

izr. prof. dr. Urška Perenič

Ivan Prijatelj se je rodil na Vinicah pri Sodražici, na večer pred svetim večerom, 23. decembra 1875, umrl pa je v zelenem, pomladnem maju 1937, tako rekoč na pragu ene največjih morij prejšnjega stoletja, v Ljubljani, narodni prestolnici, kamor se je tisti čas (in se pravzaprav še danes) steka velik del intelektualnih in kulturnih moči, ki pa imajo svoje žlahtne izvire največkrat na obrobjih. In tako velja tudi v primeru Ivana Prijatelja, ki je kot večina velikih mož svojega časa v Ljubljano prišel iz majhnega kraja.

Njegova življenjska pot, razpeta med domačo vasjo in narodno prestolnico, ni bila ne ravna ne enostavna, temveč je bila polna najrazličnejših, bolj ali manj vznemirljivih in plodovitih okljukov. Po zaključeni normaliki in klasični gimnaziji med letoma 1889 in 1898, ko je mdr. prišel v stik z literarnim zgodovinarjem in prešernoslovcem Tomom Zupanom ter teologom in klasičnim filologom Jožetom Debevcom iz Begunj pri Cerknici, se je kot večina nadobudnih kmečkih sinov, izobrazbe in znanja željnih, odpravil v cesarsko mesto, na Dunaj. Tu je nameraval sprva študirati medicino, vendar sta ga hitro poklicali slavistika in literarna zgodovina (1898–1902), ki se jima je zapisal za vse življenje. Kakor navaja od Prijatelja poldrugo desetletje mlajši literarni

zgodovinar France Koblar (iz Železnikov), naj bi Prijatelj že spočetka vedel, da se želi z literaturo ukvarjati znanstveno, kar kaže tako na njegovo radovednost kot temeljitost, ki sta za slehernega preučevalca ključni gibali. Tudi pozneje, ko je že bil postal profesor književnosti na ljubljanski Filozofski fakulteti, je med študenti in kolegi veljal za znanstveno nadvse temeljitega in natančnega (to, kar je zapisal, še vedno drži!) in je pravzaprav uresničeval univerzitetni princip humboldtvske univerze, ki združuje raziskovanje in poučevanje. Drugače rečeno, Prijatelju je bilo jasno, da je dober profesor lahko samo tisti, ki je hkrati dober in zagnan raziskovalec.

V zvezi s tem se nam je ohranilo dragoceno pričevanje profesorja Antona Melika, sicer priznanega geografa in utemeljitelja sodobne geografske znanosti, o tem, kako so pri Prijatelju predavanja kdaj pa kdaj morala odpasti zato, ker še ni bil uspel pregledati vsega gradiva v študijski knjižnici. To pa kaže ne samo na Prijateljev neverjetno spoštljiv odnos do gradiva in literature, ampak tudi do študentov, do mladega rodu, tj. tistih, ki bodo nekoč nadaljevali njegovo poslanstvo. Literatura je bila za Prijatelja resna stvar. Med njegovimi študenti naletimo na literarnega in gledališkega kritika Josipa Vidmarja, ki mu je Prijatelj (nekoliko neprijazno) odklonil knjigo oz. disertacijo o Otonu Župančiču (Vidmar sam zase v spominih sicer kritično piše, da je bil »nemara včasih preveč samozavesten«), vendar menda pozneje dejal, da kako naj pri njem doktorira nekdo, ki da vé več kot profesor (in profesor je bil v tem slučaju Prijatelj). Prav tako je Prijateljeva predavanja poslušal Anton Ocvirk, še en literarni zgodovinar z ljubljanske Filozofske fakultete. On je plemenito poskrbel za prvo izdajo Kulturne in politične zgodovine Slovencev, ki je izhajala po 2. svetovni vojni in je prinesla predavanja Ivana Prijatelja. Ta knjiga je temeljit, da ne rečemo minuciozen pregled kulturnega, političnega in literarnega življenja druge polovice 19. stoletja.

Tudi Srečko Kosovel je bil Prijateljev študent, »učenec«, kot je zapisal sam, ki je ob petdesetletnici profesorja pripravil lep in ganljiv govor. Začel ga je takole:

Gospod profesor! Ako so moji tovariši predgovorniki naglašali Vaše delo, se to ni zgodilo zaradi tega, ker moramo Vaše delo šele ob jubileju ocenjevati in vrednotiti. Ne, kajti mi vemo, da je težko postaviti na secirsko mizo hladne znanstvene analize človeka, ki nam ni dajal samo znanstva, ampak nam je dajal vse, kar je imel on sam in kar nam je dajal kot človek, ki podira meje pasivnega spoznavnega razuma, zato da prodre v živo individualnost človekovo, zato da tam užge isti ogenj, ki gori on sam v njem, isti ogenj, ki je pogoj vsake akcije in začetek vsakega dela.

Na kratko, Prijatelj svojim učencem oz. študentom ni posređoval samo znanja, ampak jim je privzgaljal odnos in ljubezen do literature.

Literarna in znanstvena obzorja si je Prijatelj širil s študijskimi potovanji, s štipendijami ali brez njih, in sicer po Italiji, Hrvaškem, Ruskem, Poljskem, Češkem, Nemškem, bil je v Švici in v Parizu, od koder se je vrnil na Dunaj. In tu si je praktično od zaključka študija (promoviran je bil 1902) do konca 1. svetovne vojne služil kruh kot knjižničar v dvorni (nacionalni) knjižnici, kar je moralo biti zanj prijetno delo, kajti sam je bil vnet zbiralec slovstvenega gradiva in ljubitelj zgodovinskih arhivov. Potem pa se je vrnil na Slovenko, iz znanstvenih vzgibov, oplemenitenih z domoljubjem (omenimo, da se na češki univerzi v Pragi ni hotel habilitirati, ker bi moral predavati v češčini, medtem ko bi na Dunaju moral bolj kone služiti nemški znanosti). On je torej imel zamisel predavati in raziskovati književnost na slovenski univerzi!

Tako je tudi bilo. Dne 31. avgusta 1919 je bil ob ustanovitvi ljubljanske univerze s kraljevim ukazom imenovan za rednega profesorja za zgodovino slovanskih literatur in slovenske literature, da bi, z besedami Franceta Koblarja, »[z] zanosno besedo in osebnim vplivom [...] vzgajal rod mladih profesorjev, znanstvenikov in [lit[erarnih] delavcev.« Na novoustanovljeni univerzi je imel nastopno predavanje z naslovom Literarna zgodovina, v katerem je predstavil svoj pogled na literaturo in pojasnil znanstveno metodo. Predvsem pa ima to njegovo predavanje velik simbolni pomen, saj je z njim pomagal postaviti trdne temelje akademski slovenistični literarni zgodovini in slovenski literarni znanosti, ki zdaj šteje častitljiva 103 leta. Prijatelj je predavanje začel s premislekom o stopnjah v »razvoju« kulturne zavesti naroda. V književnosti je videl organsko funkcijo naroda. Književnost v njegovem pogledu skozi čas napreduje in je izraz (duha) naroda, ki mu kaže »pot navzgor in naprej«.

Naprej in navzgor je literarnozgodovinski stroki sam kazal s svojim neutrudnim delom in širino svojega zamaha. Ne moremo naštevati vsega, vendar spomnimo vsaj na glavna področja njegovega literarnozgodovinskega delovanja in raziskovanja. To so: zgodovina ruske književnosti (knjiga *Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma*, 1921, iz ruščine je tudi obilico prevajal), zgodovina drugih slovanskih literatur (npr. Poljske) ter novejša slovenska književnost, kjer na eni strani omenimo Prijateljve prispevke o sodobnikih in predstavnikih slovenske moderne, ki jo je imel priliko spremljati od blizu, med njimi Ivana Cankarja in Josipa Murna Aleksandrova, na drugi strani pa njegove obravnave slovenskih klasikov, torej Prešerna, Kopitarja, Levstika, Jurčiča, Stritarja, Kersnika. Po Franu Levcu je Ivan Prijatelj prevzel urejanje zbranih spisov Josipa Jurčiča ter izdajanje Kersnikovih zbranih spisov. Prijateljev pogled kot literarnega zgodovinarja je bil vselej obeležen s širino pogleda na razvoj slovanskih književnosti in evropske kulture ter z duhovno globino, zaradi česar je njegove spise, razprave in knjige, ki jih prevevata estetska izkušnja in občutek, še danes mogoče brati, razumeti in se iz njih še naprej učiti.

Ivan Prijatelj je bil leta 1921 eden izmed 43 slovenskih kulturnih delavcev, ki so podpisali avtonomistično izjavo, v kateri so se zavzeli za slovensko narodno individualnost in avtonomijo v okviru Kraljevine SHS in se tako zoperstavili centralističnim in unitarističnim težnjam. To se pravi, da je dvignil roko za slovensko narodno samobitnost, ki bo pozneje ključna za slovensko državnost.

Leta 1941 so Prijatelju pred Narodno in univerzitetno knjižnico v Ljubljani postavili spomenik, delo akademskega kiparja Franceta Goršeta. Nešteto sem šla mimo njega in priznam, da mi je bilo dolgo časa težko doumeti, kako je mogoče, da ima svoj spomenik tudi literarni zgodovinar. Kakor tudi, kako je mogoče, da je bil pogreb literarnega zgodovinarja (ta je bil 25. maja 1937 in je šel po poročanju Slovence izpred narodnega doma) postal nacionalni dogodek. Pozneje se mi je marsikaj razjasnilo. Današnje odkritje kipa izpod rok Mirsada Begića in slovesnost sta umeščena v povsem drugačne okoliščine, a sta vendarle podobno kakor tisto dejanje postavitve kipa Prijatelju izpred več kot osemdesetih let izkaz časti in spoštovanja veličini človeka, ki je tako spoštoval in častil veliko književnost majhnega naroda.

Leta 1895 je Ivan Prijatelj za dijaški literarni list *Domače vaje*, star 20 let, takole zapisal:

Saj sem Ribničan, potomec prednikov, katerim je bila popotna palica spremljevalka vse življenje do groba. Saj se mi je že v mladosti vzbudila ta želja tako močno, da sem še kot majhen dečko prijel za popotni les in odšel z očetom v tuje, neznane kraje. Mati je jokala, ko sem odhajal od doma, sestre so si brisale oči, a jaz sem veselo vihtel palico, zapuščajoč domače trate.

Tisto, o čemer tu govori Prijatelj, je njegova navezanost na dom in domače ljudi in je obenem nuja, da odide v svet in nekaj postane. In samo kdor odide, se lahko vrne. Z današnjim odkritjem kipa s strani domačih ljudi se Ivan Prijatelj znova vrača domov!

Nova politika, novi trendi

Jože Tanko, poslanec

Kot kaže, se priporočila dr. Goloba, specialista za preprodajo elektrike, niso priješla. Sončenje, slana voda in vitamin D, česar naj bi se po njegovih priporočilih naužili čez poletje, niso pomagali. Obseg covid-a se ni zmanjšal, ampak raste. Če ne veste, smo najbolj okuženi v Evropi. A ker ni ukrepov ali priporočil vlade, ker se s tem nihče resno ne ukvarja, ker se o poteku okužb in posledicah bolezni ne poroča, se obnašamo kot da virusa in bolezni ni.

Tudi po ceni elektrike smo na vrhu Evrope. In to kljub temu, da jo večino proizvedemo doma. Kar pomeni, da se je lastna (proizvodna) cena spremenila le malo, prodajna cena distributerjev, ki jo plačujemo na položnicah, pa za 5 ali še večkrat. Razliko pokasirajo distributerji, ki bodo zaradi tovrstnega uspešnega poslovanja imeli tudi dobre rezultate poslovanja, velike dobičke in vodstva si bodo delila bogate nagrade.

Ker pa vedo, da so storili velik kiks pri terminski prodaji elektrike, je vlada predlagala poroštveni zakon za energetiko, ki je bil seveda sprejet in prinaša državno poroštvo za najem kreditov tudi za distributerje, ki jih bodo morali najbrž najeti, da bodo pokrili finančno luknjo, ko bodo prisiljeni kupovati dražjo elektriko in jo zaradi pogodb prodajati pod ceno. Plačali bomo tako ali tako državljani, deloma neposredno preko višje cene, deloma pa posredno preko višjih davkov.

Pravkar je bil v sprejemanju rebalans državnega proračuna za letošnje leto, ki ima višje tako prihodke kot tudi odhodke, predvsem pa je znatno višji primanjkljaj. Kar je opazno in problematično, je, da predstavljajo mnogo investicij v prihodnja leta, nekatere, ki so jih »ocenili« za neekonomske, so tudi črtali. Še posebej bode v oči, da levičarji spet ne bodo naredili nič v zvezi z dolgotrajno oskrbo, na področju, pri katerem smo med najslabšimi v Evropi. Pravijo, da je zakon neizvedljiv. Seveda je zakon neizvedljiv, če ga nočejo izvajati. So pa izvedljiva vsa financiranja protestniške civilne družbe, njihovih (tudi seksualnih in protislovenskih) performansov, množice »kulturniških« pojavov in kulturnikov, ki

jih imamo nekajkrat več na število prebivalcev kot razvite in uspešne države.

Še nekaj izstopa. V zadnjih mesecih je izjemno padel tempo črpanja nepovratnih EU sredstev. V času prejšnje vlade smo bili prav v vrhu držav po tem kriteriju, med prvimi tremi ali štirimi, v samo nekaj mesecih Golobovega plesanja pa smo padli prav na rep. To je nepojmljivo in kaže, da ljudje, ki sedaj vodijo ta projekt, nimajo ustreznih kompetenc. Zna se zgoditi, da bo več 100 mio € ostalo neprečrpanih na bruseljskih računih.

Ko je letos Janševa vlada znatno znižala dohodninske obremenitve, so levičarji in sindikati strašili, da bo izpad dohodnine v proračunu ogromen. A glej, namesto njihovih napovedi, da bo v proračunu za 800 mio € manj dohodninskega priliva, ga je v »Golobovem« rebalansu za 50 mio € več. Tako zanesljive so njihove napovedi. Pa še nekaj. Ko smo pred meseci, v času Janševe vlade, sprejemali novelo dohodninskega zakona, s katero smo bistveno povečali neto prihodke državljanov, so levičarji »tulili«, da je ne podpirajo, ker daje bogatim več kot revnim, sindikalna liderka Lidija Jerkič pa ni znala povedati, zakaj je bila proti. Sedaj, ko Golobova vlada s spremembo dohodninskega zakona praktično jemlje vsem dohodninskim zavezancem, pa spremembo zakona levičarji in sindikati podpirajo zato, ker jemlje bogatim več kot revnim. Tako sedaj izgleda boj za plače in boljši standard državljanov. Je pa zanimivo, da ob tem, ko se neto prihodki državljanov znižujejo, ko jim še te močno najeda inflacija (draginja) in se težave ljudi povečujejo, ni nobenih protestov. Ljudje kar nekam mirno prenašajo vse to, pa se jih je dodatno na deset tisoče znašlo v velikih težavah.

In medtem ko je Golobova vlada poleg priporočil s sončenjem začela še z analizo cen košarice živil (mimogrede, trgovci nam tedensko pošiljajo kataloge in lahko se sami odločamo, kaj, kdaj in kje bomo kupili), druge države pripravljajo in tudi že izvajajo izdatne finančne ukrepe pomoči za vse svoje državljane. Najizdatnejše Avstrija in Nemčija. Celo naša južna sosedna Hrvaška se je mnogo bolje odrezala kot naša vlada. Naša vlada z ukrepi poslabšuje položaj državljanov, napoveduje pa še nove davke. Ljudje ji niso pomembni, važno ji je zbiranje denarja v proračunu, da ga bodo delili svojim izbrancem in podpornikom.

Sadovi pogajanj

Ljudmila Novak, poslanka
Evropskega parlamenta

Ljudmila Novak, poslanka
Evropskega parlamenta

Evropski parlament je na septembrskem plenarnem zasedanju v Strasbourgu vendarle podprl sporazumne amandmaje, povezane s proračunom Evropske unije za finančno leto 2023. Kot poročevalki politične skupine EPP mi je bila pri tem finančno in vsebinsko izjemno zapletenem dokumentu zaupana odgovorna vloga za vodenje proračunskih pogajanj s področja prometa in turizma, tako znotraj politične skupine EPP kot tudi v odnosu z drugimi političnimi skupinami v Evropskem parlamentu. Ob podpori mojega kabineta v Bruslju smo vložili 11 proračunskih amandmajev, s katerimi je bila Evropski komisiji podana zahteva za povečanje določenih proračunskih postavk za leto 2023. Za slednje sem se še posebej zavzela v luči visoke inflacije, ki v Evropski uniji povzroča nestabilnost in grožnjo pred novo recesijo. Med drugim je bil na področju turizma na mojo pobudo vložen proračunski amandma o oblikovanju posebne proračunske postavke za turizem s skupnim proračunom 300 milijonov evrov v sedanjem večletnem finančnem okviru. Amandma vključuje skoraj 43 milijonov evrov dodatne pomoči turizmu v času visoke inflacije, s čimer sem ob pogajanjih predvsem s predstavniki jedrnih držav EU imela v mislih pomembnost turističnega sektorja za Slovenijo. Pri instrumentu za povezovanje Evrope (CEF) pa smo zahtevali 100 milijonov evrov več denarja za razogljičenje prometa, pri čemer smo ob visoki inflaciji upoštevali zlasti močno zvišanje cen gradnje in surovin na trgu, ki bremenijo nove prometne in infrastrukturne projekte. Sto milijonov evrov v skupnem okviru predstavlja 10-odstotno povišanje namenskih sredstev.

Vsi amandmaji, ki sem jih bila kot odgovorna v EPP primorana najprej uskladiti znotraj politične skupine EPP, zatem pa še s predstavniki drugih političnih skupin na odboru za promet in turizem, so bili potrjeni.

Končna razglasitev proračuna za leto 2023 je tako predvidena za mesec november v Strasbourgu. Do takrat bodo predvidoma potekala še pogajanja z Evropskim svetom. Od proračuna Evropske unije za leto 2023 pričakujem, da bo v teh težkih časih pripomogel h krepitvi odpornosti evropskega gospodarstva.

»Pridite na praznik«

Pogovor z Aljažem Veselom in Gabriello Colluto

Nina Pirc Vovčko

Foto: osebni arhiv, Žiga Lovšin (koncert)

Prvič smo ju lahko doživeli na nepozabnem koncertu leta 2019, ko sta nastopila z uglednim dunajskim orkestrom Ton der Jugend pod taktirko Andreja Vesela. Konec letošnjega oktobra se vračata na domači oder, kjer bosta nastopila v čast občinskemu prazniku in Sodražici. V tokratnem Suhorobarju smo želeli malce bolje spoznati opero kot glasbeno zvrst, predvsem pa Aljaža in Gabriello, njuno pot in življenje.

Gabriella svojo pot v glasbo opiše kot težko. Kljub temu pravi, da je hvaležna zanj, saj jo je izoblikovala v samostojno in emancipirano žensko. Njen prvi poklic je bil mizarka, a je po dveh letih opazila, da to ni njena življenjska pot. Pustila je šolanje in se vpisala na glasbeno šolo ter se pričela učiti branja not. Po dveh letih, torej pri 22, je dobila mesto na Akademiji za glasbo v Zürichu in tam se je pričela njena pot do operne pevke.

Ko je **Aljaž** začel obiskovati konservatorij, so ga poklicali v operni zbor Ljubljanske opere, kjer je bil dve leti zaposlen kot supstitut. V tem času je dobil povabilo iz komornega zbora Ave, bil član zbora za pravoslavno liturgijo v Ljubljani ter v Sodražici umetniški vodja Fantov od fare. V dveh letih je prejel pet zlatih priznanj na mednarodnih pevskih tekmovanjih na področju bivše Jugoslavije, postal štipendist Mestne občine Ljubljana in po opravljenem sprejemnem izpitu postal študent glasbene akademije v Zürichu. Leta 2013 je debitiral na Züríškem festivalu in od takrat neprestano nastopa tako na koncertnih kot opernih odrih po Evropi. Leta 2017 je zaključil prvi magisterij iz koncertnega petja in leta 2019 drugega, in sicer iz glasbene pedagogike.

Od kod ljubezen in odločitev za petje? Se v tem skriva kakšna zgodba?

Gabriella: Bila sem otrok italijanske migrantske družine, ki živi v Švici, in italijanska glasba nam je zelo pomembna. Moji prvi nastopi so bili v avtu, ko smo se peljali v Italijo k starim staršem. Vso pot sem prepevala italijanske pesmi, ki sem jih znala na pamet.

Aljaž: Jaz se za petje nikoli nisem prav odločil. Nekako je petje izbralo mene. Treniral sem rokomet in ko sem bil pri Prulah 67, sem se poškodoval in moral prekiniti z igranjem. Kar naenkrat sem imel veliko preveč časa. Moj oče je bil dolgoletni prijatelj pokojnega tenorista Marjana Trčka, ki je poučeval solo petje na Konservatoriju za glasbo in balet v Ljubljani. Šel sem k njemu po mnenje, če bi me vzel v svoj pevski razred. Ko sem mu zapel nekaj tonov, mi je rekel: »Fant, ti moraš pa tukaj ostati in investirati v svoj glas.«

Kakšne lastnosti, navade, znanja ... so po vajinih izkušnjah potrebni, da lahko nastopaš v odličnih predstavah na tujih odrih?

Gabriella: Trdoživost, vera vase, družina in partner, ki verjame vate in te podpira, disciplina in zelo veliko ljubezni do glasbe.

Aljaž: Najpomembnejše je, da se zaveš, da talent šteje le 5–10 %. Vse ostalo je neprestano garanje.

Kako bi preprostu človeku približala in razložila opero?

Aljaž: Opera je kombinacija zgodbe, dialoga, glasbe, petja, scene, luči, kostumov, posebnih učinkov, plesa, orkestra ... skratka je najboljši 3D kino. Poleg tega je fascinantno slišati operne pevce, kako s svojim glasom, s pomočjo pevske tehnike brez mikrofona napolnijo velike operne dvorane.

Gabriella: Sem mnenja, da imaš opero rad ali pa ne. Je pa pomembno, da jo doživiš v živo, saj tako začutiš energijo in napetost glasbe. Tega ti Youtube ali CD ne moreta posredovati. Kot mladostnici mi opera nikakor ni bila blizu, ko pa sem jo prvič lahko doživela v živo, sem vedela, da je to moja glasba, moja prihodnost.

Lahko govorita o najljubšem nastopu, najljubši vlogi?

Aljaž: Vsaka vloga mora biti tvoja najljubša v trenutku, ko jo izvajaš. Težko bi se odločil za eno samo. Gotovo ima nastop v Sodražici z dunajskim orkestrom Ton der Jugend in dirigentom Andrejem Veselom posebno mesto. Bilo je nepozabno.

S čim se vsak od vaju ukvarja trenutno?

Gabriella: Zaposlena sem kot nadzornica pri podjetju, ki se ukvarja s spletnim gostovanjem. Vzporedno pojem na koncertih, dejavna sem tudi v slikarstvu in

se trenutno prijavljam na razstave. Moje delo si lahko ogledate na www.gabriella-art.ch.

Aljaž: Trenutno v gledališču pripravljamo opero Werther francoskega skladatelja Julesa Massneta, kjer pojem glavno, naslovno vlogo.

Želje in sanje vsakega od vaju za prihodnost?

Gabriella: Z veseljem bi spet pela v operi in z velikim veseljem bi pela v operi moje domovine Italije in Slovenije. Sanjsko bi seveda bilo tudi, če bi si kruh lahko služila le še z umetnostjo, torej s petjem in slikanjem.

Aljaž: Iskreno nimam nekih posebnih želja. Vsak dan poskušam dati svoj maksimum, najprej kot človek in potem tudi poklicno. Od tu naprej se prepuščam usodi. Verjamem v usodo.

V Sodražici bosta skupaj nastopila drugič, prvič smo vaju skupaj slišati zapeti na koncertu Ton der Jugend – kakšni so občutki ob prihajajočem nastopu? Lahko malce izdata, kaj sta si zamislila?

Gabriella: Predvsem se veselim, da bom znova lahko pela za Sodražane. Preveč o tem trenutno ne razmišljam, saj bi sicer postala živčna.

Aljaž: Če se le da, se vedno neizmerno rad odzovem povabilu za nastop doma. To mi veliko pomeni, saj niti približno nisem pozabil, od kod prihajam. Za nastop na občinskem prazniku sva izbrala ljudsko oz. lahkotnejšo glasbo. Za to priložnost bom prvič v Sloveniji nastopil s programom, ki sem ga izvajal preteklo poletje v Nemčiji, kjer sem predstavljal Slovenijo. Naredil sem kolaž ljudskih pesmi ... Več ne povem.

Po sodražskih govoricah sodeč sta par in poročena – drži ali ne?

Aljaž: Drži!

Gabriella: 17. julija 2021 sva se poročila v Piranu. Ko sva bila tam prvič, sem vedela, da se želim tukaj poročiti. Zaljubljena sem v slovensko obalo. Spoznala pa sva se med študijem: skupaj sva, odkar sva imela nekoč skupen koncert.

Nastop v Sodražici leta 2019.

Ali večkrat delata skupaj, prepleteno, ali ima vsak svoje delo, svojo službo?

Aljaž: Vsak ima svojo službo, svoje delo. Če se poklopi, da delava skupaj, je to super. Zelo dobro funkcionirava na odru. Ni pa odvisno samo od naju.

Gabriella: Koncerte vedno pripravljava skupaj, saj odlično sodelujeva. Moj mož je odličen organizator in ima veliko poznanstev. Sicer pa sva dva različna človeka. Meni je pomembno, da lahko delam več stvari naenkrat. Pri svojem delu v povezavi s spletnimi gostovanji spoznavam, kako ljudje čutijo, kaj jih razjezi, kaj jim je pomembno na spletni strani in v življenju. Vse te vtise potem predelujem pri slikanju, na koncertih in pri opernih vlogah, ki jih interpretiram. Pomaga mi izvajati mojo umetnost.

Lahko zaupata kakšno podrobnost vajine skupne poti in sodelovanja? Kaj, poleg glasbe seveda, vaju družijo in povezuje?

Gabriella: Nekako naju vse povezuje, Aljaž je moj najboljši prijatelj. Všeč mi je z njim praznovati, potovati, živeti in nikoli se ne bom naveličala biti z njim. Podobno razmišljava in pogosto imava enake zamisli. Življenje z Aljažem je zelo naravno in preprosto, hkrati pa zelo strastno in polno ljubezni.

Aljaž: Oba se zavedava, da je življenje treba živeti in ne preživeti. To nama zelo

dobro uspeva. Ni vedno enostavno živeti z mano. Moj poklic zahteva veliko odrenkanja in discipline. Vse, kar publika na odru vidi, je končni produkt. Realnost je, da so dopoldan in zvečer vaje, konec tedna in včasih tudi med tednom pa predstave, poleti festivali, vmes je treba najti čas za vadenje in pripravo novih vlog, novega repertoarja. Teater te lahko zelo hitro posrka in kar naenkrat nimaš več zasebnega življenja. Gabriella je tista, ki me s tem, da je, vedno opominja na to in zaradi nje mi uspeva poleg poklicnega življenja ohranяти odlično privatno življenje. Za to sem jih iskreno hvaležen.

Gabriella, kako vidiš Sodražico?

Sodražica se mi zdi čudovita vas v naravi, čista in pristrčna ter z ljudmi, ki imajo veliko srca in jih imam zelo rada.

Aljaž, kolikokrat uspeš priti domov?

Domov prihajam vsaj dvakrat letno, zadnje čase zaradi nastopov v Sloveniji tudi večkrat.

Bi Sodražanom kaj sporočila?

Gabriella: Zelo sem hvaležna, da ste me tako toplo sprejeli; rada vas imam!

Aljaž: Pridite na praznik. Pa naj izdam še to, da bom 18. 2. 2023 praznoval 10. obletnico svojega opernega debija. Za to priložnost bo v ribniški cerkvi koncert v organizaciji Radia Univox. Upam, da se vidimo tudi tam. Lepo vabljeni.

Prvi šolski dan

Klavdija Janež, Anja Andolšek in Klara Petrič Klančar, učiteljice
Foto: Anja Andolšek

V novo šolsko leto 2022/23 je na OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica letos pogumno zakorakalo 28 prvošolcev, 23 na matični in 5 na podružnični šoli. Zanje je bil prvi šolski dan še posebej razburljiv. S starši so se ob 9.30 zbrali pred športno dvorano. Vse zbrane je nagovorila ravnateljica Majda Kovačič Cimperman, spodbudnim besedam se je pridružil tudi župan Blaž Milavec. Prvošolci so si skupaj s starši, učiteljicami in učenci 1. triade ogledali predstavo Radi gremo v šolo v izvedbi gledališča Smejček. Učenki Ana in Hana sta vse navzoče nasmejali s svojimi navihanimi prigodami. Ana je po nekaj poskusih le prepričala Hano, naj tudi ona obiskuje šolo, saj se bo tam naučila marsikaj novega. Po predstavi so učiteljice prvošolce odpeljale v matični učilni-

ci. Učenci so »skočili« v 1. razred, saj so morali preskočiti vrstico med vrati. V učilnici jih je že čakala prva šolska malica. Prejeli so rumeno rutico in igračko Lili ali Bineta. Dan je zelo hitro minil. Kmalu so v učilnico prišli tudi starši in prvošolci so z rutico okrog vratu ponosno odkorakali v njihove objeme.

ZAHVALA

Osnovna šola dr. Ivana Prijatelja Sodražica se iskreno zahvaljuje Policijski postaji Ribnica in vsem policistom, ki so nudili pomoč učencem in otrokom vrtca pri spremljavi na šolski poti ter skrbeli za prometno varnost v jutranjem in popoldanskem času v prvem mesecu pouka v šolskem letu 2022/2023.

Hvala tudi vsem predstavnikom PGD Sodražica in drugim sodelujočim občanom, ki so prvih pet dni pouka dvakrat dnevno poskrbeli za varnost na šolskih poteh, na avtobusnem postajališču in parkirišču šole ter vrtca.

Iskrena hvala tudi gospodu Toniju Vidmarju s Policijske postaje Ribnica za izpeljavo vseh predavanj s področja varnostnih navodil v prometu za starše matične in podružnične šole ter za učne sprehode z učenci prvega in drugega razreda.

Majda Kovačič Cimperman,
ravnateljica OŠ
dr. Ivana Prijatelja Sodražica

ZDRAVSTVENI DOM dr. Janeza Oražma Ribnica
vabi vse bodoče starše, da se udeležijo spletnih predavanj

PRIPRAVA NA POROD IN STARŠEVSTVO

Pridobili boste veliko koristnih informacij o:

- nosečnosti,
- porodu,
- poporodnem obdobju,
- dojenju ter
- negi novorojenčka.

Predavanja so namenjena tako prvorodkam, kot tudi staršem, ki želijo le osvežiti znanje.

Prehod v materinstvo in očetovstvo bo z novim znanjem gotovo lažji.

Dobimo se: **3x v zgodnji nosečnosti** (do 20. tedna) in **5x po 30. tednu nosečnosti**.

Predavanja so ob sredah ob **18. uri**.

Vsa predavanja so **brezplačna**.

Podrobnosti PREDAVANJ: <https://www.zdribnica.si/>
Prijava: 031 342 819, maja.zagar@zdribnica.si

Holesterol

Alenka Adamič, mag. farm.

Foto: Freepik

Holesterol je voskasta, maščobi podobna snov, ki se nahaja v vsaki telesni celici, saj je sestavni del vseh celičnih membran. Najdemo ga tudi v živčnem tkivu in žolču, potreben je za nastanek nekaterih pomembnih hormonov in vitamina D. Deloma ga vnesemo v telo s hrano, večji del pa holesterol proizvajajo jetra iz nasičenih maščob v prehrani. Večinoma je sestavljen iz holesterola HDL (dobrega) in holesterola LDL (slabega). Problem se pojavi, ko je raven holesterola v telesu previsoka.

Visoka raven holesterola in zvišan krvni tlak sodita med bolezni, ki se največkrat pojavijo brez opozorila in simptomov, dokler se bolezen ne razvije do nevarnejše stopnje. Kopičenje maščob v žilni steni, kar imenujemo tudi maščobne obloge ali lehe ali plaki, se razvija počasi. Če se arterija popolnoma zamaši, lahko nastopi srčni infarkt ali možganska kap. Pomembni dejavniki tveganja za srčno-žilno bolezen so: kajenje, zvišan krvni tlak, sladkorna bolezen, kronična ledvična bolezen, starost, slaba prehrana, debelost, prekomerno uživanje alkohola, premalo gibanja, srčno-žilna obolenja pri drugih družinskih članih. Na osnovi teh dejavnikov tveganja lahko ocenimo verjetnost, da pri osebi v naslednjih 5 do 10 letih nastopi srčni infarkt ali možganska kap.

Zdravnik izbere zdravilo in odmerek za posameznega bolnika. Pri tem upošteva njegovo ciljno vrednost holesterola, sočasno uporabo zdravil ter prisotno ledvično, jetrno ali drugo obolenje. Potrebno je vedeti, da se pri osebah s povečanim tveganjem za srčne bolezni lahko zdravila za zniževanje ravni holesterola uporabljajo za zniževanje tveganja, čeprav je raven holesterola v krvi normalna. Nižje ciljne vrednosti so priporočene tudi za preprečitev ponovitve srčno-žilnega dogodka.

Zdravila za zniževanje ravni holesterola po uvedbi zdravljenja praviloma jemljemo vse življenje. Najbolje je, da jih bolnik jemlje vsak dan ob istem času. Ob prenehanju jemanja se raven holesterola in s tem tveganje za bolezni srca in ožilja hitro znova zviša.

Na voljo je več zdravil, ki po različnih mehanizmih znižajo zvišane ravni holesterola in/ali maščob. Najpogosteje uporabljamo t. i. statine, ki v jetrih zavre-

jo nastanek holesterola. Statini se med seboj razlikujejo tudi po moči učinka ne glede na jakost zdravila, zato naj jih bolniki med seboj ne primerjajo ali si jih celo posojajo. Najpogostejši neželeni učinki statinov so bolečine v mišicah, ki pa jih je potrebno ustrezno ovrednotiti. Ob nastopu neželenih učinkov ali kadar se ne doseže ciljnih vrednosti, se zdravnik lahko odloči tudi za zamenjavo statina ali prilagoditev odmerka. Zdravnik lahko predpiše tudi kombinirano tableto zdravila za zniževanje povišanega krvnega tlaka s statini. Na voljo so tudi isti statini različnih proizvajalcev, ki so medsebojno zamenljivi. V teh primerih je potrebna previdnost, da ne pride do sočasnega zdravljenja z več statini. O tem bolnika posebej opozorimo tudi v lekarni.

Za zdravljenje nekaterih oblik zvišanih vrednosti holesterola ali pri neprenašanju statinov so danes na voljo tudi novi pristopi z biološkimi zdravili.

Tudi med zdravljenjem z zdravili za znižanje zvišane vrednosti holesterola in maščob v krvi je treba nadaljevati z ustrežno prehrano in zdravim načinom življenja.

Izdelki, ki so dostopni v lekarni brez recepta, so praviloma namenjeni dopolnjevanju ukrepov zdravega življenjskega sloga in niso namenjeni bolnikom z srčno-žilno bolezen oziroma preprečitev ali ponovitve srčnega infarkta ali možganske kapi. Pogosto opažamo zmotno razmišljanje, da so naravni statini ozi-

roma rastlinski steroli manj škodljivi in brez stranskih učinkov, ker so naravnega izvora. Naravni statin – monakolin K iz rdečega riža – je v bistvu po kemijski sestavi enak kot lovastatin, za katerega je potreben zdravniški recept. Priporočeni dnevni odmerek lovastatina v teh izdelkih (4 mg dnevno) je dokaj nizek v primerjavi z dnevnim odmerkom, priporočenim v zdravilih. Kljub temu ne moremo izključiti nastopa neželenih medsebojnih delovanj z drugimi zdravili in neželenih učinkov na mišice. Predvsem pa je pomembno dejstvo, da s temi izdelki pri bolnikih s povečanim tveganjem praviloma ne moremo doseči ciljnih vrednosti holesterola.

Na voljo so tudi izdelki z drugimi aktivnimi sestavinami in/ali zdravilnimi rastlinami, ki z različnimi mehanizmi zmanjšajo raven holesterola in maščob v krvi. Njihov učinek je majhen in so zato primerni le za osebe, ki lahko že s spremembo načina življenja ter prehrane uravnavajo ravni holesterola in maščob v krvi. Tudi ti izdelki niso namenjeni bolnikom s povečanimi tveganji za srčno-žilni dogodek ali kot nadomestilo za zdravila, ki jih predpiše zdravnik. Lahko vplivajo na druga sočasno uporabljena zdravila in imajo neželene učinke.

Za več informacij o koristih in tveganjih pri uporabi zdravil in drugih izdelkov za uravnavanje ravni holesterola lahko vprašate tudi v lekarni.

Vir: Lek: Skrb za vaše zdravje

Gibanje – sprostitiv

Katarina Arko, Zdrav.si

Foto: Freepik

V tem članku pa nekaj o GIBANJU na malce drugačen način, z zavedanjem, da je vse v nenehnem gibanju, nebo, zemlja in vse vmes, kjer prostor z naravo delimo tudi mi, ljudje, od spočetja dalje. Brez gibanja se ne bi niti razvili niti prišli na ta svet. Rojeni smo za gibanje, zato z lahkoto uporabim znan rek: »GIBANJE JE ŽIVLJENJE.« Že kot dojenčki kažemo veliko potrebo in željo po gibanju, saj nam omogoča fizični in umski razvoj. Nadaljuje se skozi celotno življenje, seveda, če se ne odločimo drugače sami ali nas ne ustavi kaj drugega. Pa vendar je tudi takrat gibanje še vedno prisotno v telesu brez naše pomoči, le da samodejno deluje bolj oteženo.

Pri nekaterih opažamo, da jim je gibanje, ki je namenjeno zdravemu razvoju in kvalitetnemu življenju, odveč, da jim je nekaj izven, nekaj, kar se mora ali pa se še to ignorira.

Poznamo dve vrsti gibanja: vidno (jang), ki deluje navzven, in notranje gibanje (jin), ki je očem skrito. Oboje je prisotno in odlično je, da je usklajeno, da je v ravnovesju – harmoniji in se NE ravna le po potrebah preživetja in neodvisno od naše volje.

Če se dotaknemo gibanja, ki ni v domeni preživetja, se radi zatakamo. Ko pogledamo na naš vsakdan, bi bil idealen v razmerju 8–8–8. To je 8 ur, namenjenih delu, 8 ur, namenjenih sebi in družini, prijateljem, in 8 ur počitka. Malokdo upošteva ta idealni red iz 1001 razloga, brez zavedanja, da je red zdravje, nered pa pogoj za bolezen. Veliko več časa danes namenjamo delu, saj se od nas zahteva vse več obveznosti, pogosto na škodo časa zase in počitka. Neravnovesje na daljši rok prinaša posledice, ki jih občutimo na vseh nivojih, fizičnem, psihičnem in duševnem. Prihaja do težav v odnosih znotraj družine in izven ter ruši se naše zdravstveno in eksistenčno stanje.

Ker je gibanje seveda vse, to ne pomeni, da gibanje, ki ga opravljamo na delovnem mestu ali doma, kot nujna gospodinjstva opravila, lahko nadomesti gibanje, ki je dobro za telo v smeri sprostitve in užitka. Vedno je dobro najti primerno sprostitiv v gibanju, ki bo nasprotje našega delovnika. Npr. če nekdo fizično dela 8 ur ali več, ne bo potem za sprostitiv nadaljeval v fitne-

su z dvigovanjem uteži in z visoko aktivnimi vadbami, temveč bo balans poiskal v nekem umirjenem sproščujočem gibanju, sprehodu v naravi, druženju in športnih igrah. Znati je potrebno poiskati ravnovesje med jin-jang aktivnostmi. Veliko je različnih oblik in načinov gibanja, od športnih iger, v katerih smo Slovenci še posebno dobri, fitnesa, teka, kolesarjenja do umirjenih vadb, kot so joga, pilates, energijske vaje in starodavne vzhodne veščine, kot so taiqi, qi gong ... z namenom preoblikovanja energije, vzdrževanja vitalnosti in zdravja. Najdimo si primerno vadbo – gibanje, v katerem bomo uživali in pridobili energijo, ne da jo dodatno trošimo. Vse je gibanje, tudi misli, ki jih procesiramo v glavi in se odražajo na telesu. Pozitivne misli nam priključijo svetlobo v telo, boljše metabolne procese in posledično boljše odzivanje in počutje, negativne pa vnesejo temo, zastoje in seveda se nam potem nič ne da.

Če se vrnem k otrokom, ki danes dan pretežno preživijo v šoli in na raznih aktivnostih v zaprtih prostorih, je idealno, da se družina večkrat tedensko odpravi v naravo, kjer se nadiha svežega zraka in medsebojno poveže s sproščenim pogovorom. Z zglodom bomo privzgojili zdrave navade in željo po tovrstnih aktivnostih. Otroci se bodo celostno razvijali in vsi se bomo dobro počutili. Za deklice je minimalna ena do ena in pol ure dnevno gibanja na svežem zraku, za fante pa dve uri in več. Če opazujemo današnje otroke, vidimo, da so daleč od tega in so vedno več v »notranjem gibanju« pred računalniki in z mobilnimi napravami.

Gibanje in sprostitiv potujeta z roko v roki, nista ločena drug od drugega, zato je pomembno, kakšne vrste gibanja in sprostitve bomo izbrali, da bosta prilagojena našim potrebam, starosti, zmožnosti in želji. Le tako se bomo izognili še dodatnim fizičnim težavam oz. bolečinam. Nikoli ne pretiravajmo. Poslušamo sebe, da ne preslišimo signalov telesa, mu povzročimo dodatnega stresa, izgube energije in motivacije. Vse aktivnosti naj potekajo z zavedanjem, da smo pomembni, da je naše telo tempelj, ki ga je potrebno vzdrževati na najbolj optimalen in ljubeč način za dolgoletno zdravo in vitalno uporabo. Idealna je kombinacija različnih dejavnosti in gibalnih vzor-

cev, ki naj bodo kontinuirani na dnevni ravni ali vsaj večkrat tedensko. Izvajanje gibalnih vaj je potrebno v vseh starostnih obdobjih od 0–99 let, le dinamiko gibanja prilagodimo.

Vse intenzivne vadb navzven so jang značaja in če imamo naporno stresno delo že v službi in izgorevamo, nas takšna vadba še bolj izčrpa, čeprav imamo takrat občutek, da potrebujemo intenzivnost, da se sprostimo, vendar je to le trenutnega značaja. Je oblika poživila, kot so kava, sladkor, alkohol ... Telo je v konstantni akciji – napetosti in se ne more spočiti. Zlasti če te intenzivne aktivnosti izvajamo zvečer, ko naj bi se telo že umirjalo pred počitkom. Takrat se tudi ponoči pogosto zbujamo ali pa ne moremo zaspati.

Jin vadba je usmerjena navznoter v umiritev uma in duha, sprostitiv in krepitev telesa, je nežna in usklajena z dihom, tako da občutimo svoje telo. Smo v trenutku TUKAJ in ZDAJ. Umiri se tudi živčni sistem in telo je v sproščenem stanju.

Marsikdo si zdaj misli, le kdaj naj vse to počnem pri vseh obveznostih? Naredimo majhne korake k spremembi in vztrajajmo, ti pripeljejo do velikih rezultatov.

Vsi, ki opravljate pretežno sedeče delo, naj bi vsako uro ali dve spremenili položaj in naredili kakšno vajo za razteg v zavedanju diha za sprostitiv in s podaljšanim izdihom. Vredno je narediti SPREMENBO in ni potrebno z velikimi koraki zajeti vsega naenkrat. Tudi bosa hoja nas bo zelo sprostita in pomirila, še posebno po zemlji.

Samosprostitiv izvedemo tudi vsakič, ko začutimo napetost v telesu, takrat se poravnamo in globoko vdihnemo v spodnji del trebuha, naredimo raztezne gibe, ki jih začutimo in so v nasprotju naši predhodni držji.

Pred vsako aktivno rekreacijo naprej segrejemo telo, da preprečimo poškodbe, ravno tako se po zaključku ohladimo z umirjenim tempom. Ne pozabimo tudi na ustrezno hidracijo, sprostitiv in samomasažo. Telo nam bo hvaležno.

Gibanje je sprostitiv in tega ne smemo pozabiti. Uživajte v svojem telesu in zdravem gibanju, tudi narava se neprestano ciklično giblje na urejen in neutruden način. Posnemajmo jo, saj smo del nje.

Jesenski krožnik

Tina in Ernest Pirnat

Polna zamrzovalna skrinja domačih dobrot prinaša dober občutek ob vstopu v najhladnejše obdobje leta. Zelenjavo z vrta smo po potrebi ustrezno blanširali in jo zamrznili. Por, ohrovt, radič itd. lahko na vrtu režemo tudi v času, ko ni več rastnih pogojev in je že zelo hladno. V času ekonomske negotovosti ima polna zamrzovalna skrinja še večjo vrednost od tiste, kakršno je imela v času t. i. debelih krav. Zamrznjeni pridelki ali kulinarični polizdelki so hkrati priročni za hitro pripravo.

Čebulna juha

Sestavine:

4 večje čebule
maslo
žlica sladkorja
žlica moke
0,5 l zelenjavne osnove
150 ml smetane za kuhanje
pol žlice gorčice
rožmarin
sol, poper

Postopek:

Eno čebulo sesekljamo na majhne koščke in nekaj minut na majhnem ognju pražimo na maslu. Ostalo čebulo narežemo na trakove in dodamo v ponev ter v nadaljevanju vsebino dušimo okoli 5–10 min. Vmes večkrat premešamo in dodamo začimbe in sol. Nato dodamo moko, pazljivo pražimo slabo minuto, da se ne zažge, ter zalijemo z jušno osnovo. Vse skupaj kuhamo na majhnem ognju še dodanih 10 minut. Pred koncem zamešamo gorčico in smetano. Ob serviranju posujemo s kockami suhega kruha ali jušnimi kroglicami.

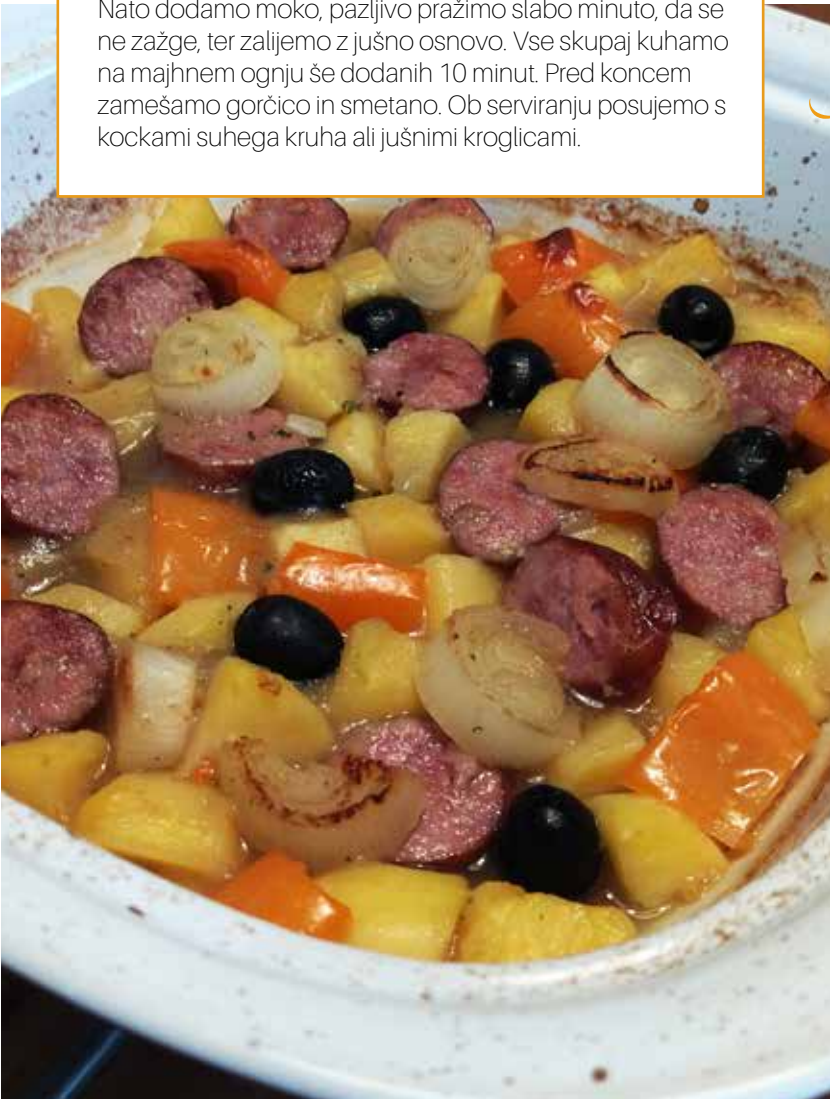
V pečici pozabljeni krompirjev golaž z domačo klobaso

Sestavine:

1–2 porčiji gotovega golaža ali 3–4 zajemalke naravne omake
4 srednje veliki krompirji
domača klobasa za kuhanje
1 paprika
1–2 čebuli
2 stroka česna
pol pesti oliv
svež češnjev paradižnik ali nekaj kosov suhega paradižnika
ščepec suhega timijana
nekaj zrn brinovih jagod
sol, poper

Postopek:

Pečico segrejemo na 150 °C. Čebulo in krompir olupimo. Čebulo in klobaso narežemo na kolote, krompir pa na srednje velike koščke. Vse skupaj postavimo v pekač in zalijemo z golažem, ki nam je ostal od preteklih dni. Namesto golaža lahko uporabimo druge vrste omake. Če vsebino pečemo na 150 °C, jo lahko brez skrbi pustimo v pečici za 2–3 ure. Pomembno je, da je vse pokrito. Pol ure pred koncem dodamo papriko, paradižnik, olive in rezinice česna, lahko tudi druge vrste sezonske zelenjave. Še začimimo in dobro premešamo. Po potrebi zalijemo z jušno osnovo. Jed serviramo direktno iz pečice.

Praznovanje DU Sodražica

Predstavitel zbornika ob 60. obletnici Društva upokojencev Sodražica

Ana Modic

Foto: Marko Burger

Avtorica zbornika Cvetka Vesel je na slavnostni prireditvi, 3. septembra 2022, v šolski dvorani predstavila zbornik Društvo upokojencev Sodražica, 1962–2022.

Opisala je zunanji izgled knjige, posamezna poglavja v njej, opremljenost knjige s fotografijami, pomen lepih misli, ki so napisane v zelenih in rumenih krogih, torej v barvah naše občinske zastave.

Predstavila nam je tudi oblikovalko knjige Janjo Trdan Dulmin in lektorico knjige Ano Modic. Med predstavitvijo posameznih poglavij je potekal kulturni program. Kar trikrat je pred upokojence v dvorani stopil kvartet Gallus, ki je občuteno zapel več slovenskih ljudskih pesmi. Udeležence prireditve je pozdravila tudi predsednica DU Sodražica Milka Gornik. Naši stalni igralki skečev Olga Bregar in Milka Gornik sta nam prikazala dva skeča, ki sta poskrbela za veselo vzdušje in smeh v dvorani. Prvi skeč je prikazal obisk prostovoljke pri starejši občanki, drugi pa je govoril o Janezku, ki v šoli učitelju odgovarja na vprašanja, a so vsi odgovori napačni. Pesem naše članice Ivanke Oražem o minevanju letnih časov in življenja je čustveno recitirala Ana Modic. Alojz Zabukovec, ki tudi sam piše pesmi, nas je razveselil s pripovedovanjem o zdomarju Ribničanu, in to v domačem narečju. Trije plesni pari DU Sodražica so ob mirni glasbi prikazali umirjen

ples, ki so se ga naučili na plesnih vajah pod vodstvom plesnih učiteljev Vilme in Janeza Oražma.

Kulturnemu programu so sledili pozdravi častnih gostov: Rožce Šonc, predstavnice PZDU Dolenjske in Bele Krajine, mag. Blaža Milavca, župana Občine Sodražica, predstavnikov DU iz Kočevja, Ribnice in Loškega Potoka ter ravnateljice OŠ Sodražica Majde Kovačič Cimperman. Rožca Šonc, članica PZ DU Dolenjske in Bele Krajine in članica ZDUS-a, je Cvetki Vesel podelila priznanje ZDUS-a za večletno aktivno delo v DU Sodražica. Sledila so ostala priznanja, ki jih je podeljevala predsednica DU Sodražica Milka Gornik.

Priznanje častni član DU so dobili najstarejši člani DU: Anton Zalar, Alojz in Tinca Adamič, Anton in Marija Govže. Priznanja za dolgoletno članstvo so dobili tudi drugi člani: za 30-letno članstvo 4, za 20-letno članstvo pa 10 članov. Priznanje za večletno uspešno delovanje v društvu upokojencev pa so dobili: Franc Vesel, Darko Vesel, Štefka Joras, Ana Modic, Frančiška Ogrinc, Jelena Žurga Mihelič in balinarke DU Sodražica. Jubilanti so ob osebnih jubilejih 70, 80, ali 90 let dobili pisno čestitko in kvačkano rožico, ki so jih posebej za njih nakvačkale članice kvačkarskega krožka DU Sodražica. Darili sta dobila tudi dva zakonska para, ki letos praznujeta zlato poroko: Cvetka in Darko Vesel in Angelca in Mirko Klun.

Darilo je bila voščilnica in šopek rož.

Dvournem programu je sledilo dobro kosilo v organizaciji in izvedbi podjetja Pugelj iz Ribnice. Dobro kosilo je bilo še boljše zaradi lepo okrašenih miz in dobre kapljice. Dvorano smo že zjutraj pripravili posamezni člani in članice DU, kvačkarike smo v kotu dvorane tudi pripravile razstavo svojih izdelkov, dobre slaščičarke – naše članice – pa so napekle dovolj slane in sladkega peciva.

Družba se je po končanem kosilu še dolgo zadržala v prijetnem pogovoru. Po dolgih dveh letih covida je bilo to druženje še kako potrebno in dobrodošlo.

Iskrene čestitke organizatorjem in izvajalcem programa! Hvala tudi novim članicam DU za okusno pecivo.

Zahvala

Društvo upokojencev je ob svoji 60-letnici praznovanja izdalo knjigo z bogato vsebino delovanja društva od ustanovitve. Zavedali smo se, da je to za naše društvo velik strošek, zato smo se za donacijo obrnili na podjetja in posameznike na našem območju. Ni bilo zaman.

V imenu vseh članov društva se prav lepo zahvaljujem vsem, ki so nam dobrosrčno namenili svoj prispevek za našo uresničitev. To so: Občina Sodražica, Pletilnica Sodražica d. o. o., Posplastika d. o. o., Fibran d. o. o., Inotherm d. o. o., Žagarstvo gid s. p., Optik Janez Poznič s. p.

Še enkrat hvala vsem donatorjem za dober občutek, da smo tudi upokojenci del naše družbe. Vsem želim, da bi bila vaša dobrota bogato poplačana na področju vašega dela.

Milka Gornik, predsednica društva

Državno prvenstvo ZDUS v balinanju

Tatjana Matelič, koordinator in vodja športnih ekip DU

Balinarke DU Sodražica smo 19. 9. 2022 odšle na državno prvenstvo društev ZDUS v Komendo. Seveda je bilo treba nastop prej potrditi na prvenstvu Dolenjske in Bele Krajine v Kočevju, dne 25. 5. 2022, kjer je med 16 ekipami naša ekipa v postavi Angelca Dečman, Marinka Turk in Mojca Šivec osvojila 1. mesto in pokal.

Na vzorno organiziranem državnem prvenstvu v prelepem okolju planinskega doma Komenda je tekmovalo 13 ekip iz vseh regij Slovenije. Predtekmovanj pa se je od 504 DU Slovenije udeležilo 130 ekip.

Prvo mesto so osvojile balinarke DU Tabor iz Štajerske, drugo mesto balinarke DU Komenda iz Gorenjske, tretje mesto DU Postojna iz Primorske, četrto mesto, pokal in posamične medalje pa balinarke DU Sodražica.

To je do sedaj največji uspeh športnih ekip DU Sodražica, na kar smo zelo ponosne. Za našo ekipo smo tekmovali

Marinka Turk, Darinka Žagar, Mojca Šivec in Tatjana Matelič. Priboriti si nastop na državnem prvenstvu in na njem odlično tekmovali je nepozabno doživetje. Ob igranju Zdravljice in prijateljskem boju ekip iz vse Slovenije te navda ponos, da si bil lahko del tega dogajanja.

Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Sodražica

Matjaž Nosan

Foto: Freepik

Četrto študijsko leto

V Sloveniji poteka izobraževanje starejših že 39 let in po številu udeležencev, raznovrstnosti vsebin in kakovosti izvedbe smo v samem evropskem vrhu. Koncept Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje izhaja iz humanističnih teorij izobraževanja in učenja iz osebnih vzgibov. Koncept se nenehno razvija in je dobil že več mednarodnih potrditev in priznanj. Društvo UTŽO Ribnica, Sodražica, Loški Potok je vključeno v Slovensko univerzo za tretje življenjsko obdobje že četrto leto in organizira izobraževanja na vseh področjih, za katera občanke in občani pokažejo dovolj interesa. Z organizacijo izobraževanj, gibalnih in drugih dejavnosti poskušamo tako ustvariti pogoje za kakovostnejše življenje starejših.

Društvo UTŽO smo ustanovili relativno pozno, leta 2019. Odziv občank in občanov treh občin je bil nad vsemi pričakovanji. Že prvo leto se je v različna izobraževanja vključilo 91 udeleženk in udeležencev v sedmih skupinah. Žal je izobraževanja prekinila epidemija in od predvidenih 240 ur je

bilo izvedenih le 156. Naslednje leto je bila večina izobraževanj opravljena »na daljavo«, pohodništvo in hoja na smučeh pa na prostem. Šele letos spomladi smo lahko nadaljevali s tujimi jeziki, računalništvom, uporabo pametnih telefonov in umovadbo. Krempo prek 100 udeležencev je realiziralo 215 ur izobraževanj. V vseh letih doslej pa je bilo v različnih izobraževanjih več kot 230 udeležencev.

Vsebinska, prostorska in seveda finančna podpora Občine Sodražica v vseh letih od ustanovitve društva je ključna, da smo lahko za študijsko leto 2022/2023 pripravili doslej najboljše ponudbo vsebin in dejavnosti. Vabimo vas, da jo pregledate in se vključite v tiste, ki se vam zdijo zanimive. Vabimo vas tudi, da predlagate nove vsebine, za katere menite, da bi lahko bilo dovolj interesa med »tretjedobniki«.

Kot doslej bo študij večinoma potekal v študijskih krožkih. Vsebine didaktično temeljijo na sodobnih andragoških spoznanjih, poglobilni izobraževalni cilji so akti-

viranje vsakega udeleženca in njegovo sodelovanje v skupini za ohranjanje psihofizičnih sposobnosti.

Z namenom zagotavljanja kakovostnega vodenja in čim boljših mentorjev se povezujemo z društvi UTŽO iz sosednjih občin v upanju, da širitev okužb covid-19 ne bo spet preprečila izobraževanj. Vsekakor bomo za srečevanja v zaprtih prostorih zagotovili največjo možno zaščito.

Ponudba izobraževalnih vsebin za štud. leto 2022/2023

JEZIKOVNA IZOBRAŽEVANJA

1. Angleščina za začetnike: namenjena je udeležencem, ki v osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju niso imeli tega jezika.
2. Angleščina s konverzacijo: za udeležence s pasivnim znanjem jezika.
3. Angleščina 2: nadaljevalni tečaj za udeležence, ki so se v študijskem letu 2021/2022 izobraževali v skupini mentorice Alenke Jalovec.
4. Italijanščina za začetnike
5. Italijanščina 2: nadaljevalni tečaj za udeležence, ki so se v študijskem letu 2021/2022 izobraževali v skupini mentorice Nade Lavrič.
6. Nemščina za začetnike
7. Nemščina s konverzacijo: za udeležence s pasivnim znanjem jezika.
8. Ruščina za začetnike
9. Španščina za začetnike

INFORMACIJSKA IZOBRAŽEVANJA

10. Osnove računalništva; Word, internet, e-pošta za začetnike, individualno prilagojeno predznanju, potrebam in sposobnostim udeležencev.
11. Računalništvo 2: nadaljevalni tečaj računalništva za udeležence, ki so v študijskem letu 2021/2020 obiskovali tečaj Osnove računalništva v skupini mentorja Leona Zobca.
12. Računalništvo 3: nadaljevalni tečaj za udeležence, ki so v študijskem letu 2021/2022 obiskovali tečaj v skupini mentorja Leona Zobca.
13. Osnove informacijske komunikacije: izobraževanje je namenjeno seznanjanju in uporabi računalniških orodij za video komuniciranje (Zoom in Teams). Ob verjetnem zaostrovanju epidemiološke omejitve združevanja bo obvladovanje teh veščin neobhodno za izobraževanje na daljavo.
14. Informacijsko komuniciranje 2: tečaj je namenjen udeležencem, ki so se že udeleževali izobraževanja na daljavo.
15. Uporaba pametnih telefonov: seznanjanje in uvajanje v najuporabnejše funkcije sodobnih GSM naprav.
16. Uporaba pametnih telefonov 2: nadaljevalni tečaj za udeležence, ki so v študijskem letu 2021/2022 obiskovali izobraževanja v skupini mentorja Jožeta Zidarja.

DRUGA IZOBRAŽEVANJA

17. Umetnostna zgodovina: obiskovanje,

ogledi in seznanjanje z umetnostno dediščino ožjega okolja – galerije, arhitektura, nabožna umetnost. Obiski umetnostnozgodovinsko pomembnih krajev in prireditev v širšem okolju.

18. Vedeti ali verjeti – odnos med znanostjo in religijo v sodobnem času: seznanjanje z družbenimi funkcijami znanosti in religije, značilnostmi religioznosti v sodobnem času, tipi religij in slovenskim predkrščanskim staroverstvom,
19. Literarno ustvarjanje: ustvarjanje in pripovedovanje krajevnih, družinskih in osebnih zgodb, analiza literarnih tekstov. Seznanjanje s pesniškimi stili in vrstmi.
20. Ohranjanje spomina in kognitivnih funkcij: reševanje vaj za krepitev spomina in ohranjanje umskih sposobnosti pomnjenja, koncentracije, presojanja, ustvarjanja in kombiniranja.
21. Logika za seniorje: seznanitev s strukturami logičnih računov, reševanje in sestavljanje logičnih stavkov. Namen je ohranjanje umskih sposobnosti analiziranja, sintetiziranja, sklepanja, koncentracije in kombiniranja.
22. Dedki, babice, vnuki - izobraževanje za stare starše: analize tipičnih primerov dobrih vzgojnih praks, seznanjanje s pogostimi napakami in pomanjkljivostmi vzgoje starih staršev. Seznanjanje s sodobnimi spoznanji predšolske pedagogike o vzgojnih problemih v času epidemije.
23. Usposabljanje mentorjev: andragoške vsebine didaktičnega in metodološkega usposabljanja za verifikacijo strokovne usposobljenosti za študijsko področje. Organizira jih Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje.
24. Miselne igre: bridž za začetnike, tarok za začetnice, šah za začetnice.
25. Učimo se igrati na citre: glasbeno izobraževanje je namenjeno začetnicam in začetnikom, ki želijo obvladati osnove igranja na citre. Vadbene inštrumente bo zagotovila mentorica.
26. Likovno ustvarjanje: seznanjanje s slikarskimi in risarskimi tehnikami, skiciranjem, senčenjem, kompozicijo in barvami.

GIBALNE DEJAVNOSTI

27. Izobraževalno pohodništvo: spoznajte Claustro in druge skrite znamenitosti iz našega okolja: prilagojeni eno-, dve- in triurni pohodi do obeležij ostankov rimskega obrambne-

ga zidu nad Sodražico, seznanjanje z zgodovino nastanka. Degustacija domačih sirov v vasi Benete. Ogled korita Kadice.

28. Ohranjanje telesnih sposobnosti: starejšim prilagojena telovadba vključuje tudi seznanjanje z gibalnimi značilnostmi starostnikov in s pomenom gibanja v poznejših letih, športne igre, aktivno sodelovanje in druženje. Gibalne aktivnosti bodo potekale v dvorani TVD Partizan.
29. Plesni klub: zaplešimo spet angleški in dunajski valček. Glede na specifiko izobraževanja in dosedanje izkušnje se je potrebno prijaviti v pari.
30. Kolesarjenje: organizacija kolesarskih izletov (5 km, 10 km, 15 km, 20 km) po Ribniški dolini z druženjem po končani vožnji.
31. Hoja na smučeh: tečaj vključuje seznanjanje z osnovno opremo, demonstracijo varne hoje s tekaškimi smučmi na pripravljenih progah in z individualno podporo. Za začetnike UTŽO zagotavlja osnovno opremo; smuči, čevlje, palice.

DEJAVNOSTI, PREDAVANJA IN FORUMI

32. Društvu UTŽO bo v študijskem letu 22/23 ponudilo članstvu in širši javnosti predavanja z zanimivimi in aktualnimi temami za starejše:
33. Skrb za možgane
34. Staranje kot dejavnik tveganja za nevrodegenerativne bolezni, preventivna dejavnost in ustrezen življenjski slog.
35. Pomoč bolniku
36. Predstavitve spoznanj in izkušenj dolgotrajne skrbi za bolnika in sodelovanja pri njegovi rehabilitaciji.
37. Prehrana starejših
38. Vpliv in koristnost primerne prehrane za nadzorovanje kakovostnega telesnega in umskega staranja.
39. Forum: Starizem kot družbeni pojav in pomen socialne vključenosti starejših
40. Diskriminatorna zdravstvena, politična in medgeneracijska obravnava in stigmatiziranje starejših. Pomen socialne interakcije, politične udeležbe in družbenega povezovanja starostnikov.
41. Festival medgeneracijskega povezovanja, Cankarjev dom, oktober 2022. Soorganizator festivala je Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje. Organiziran bo skupinski obisk s prevozom.

Balinarske novice

Tadej Košmrlj

Foto: Marko Burger, Tadej Košmrlj

Obnovljeno balinišče

Staro sodraško balinišče je staro dobrih 30 let in skoraj toliko tudi ostrešje nad njim. Takratni gradbeni standardi so seveda dopuščali več improvizacije, zato je bila ogromna streha nad objektom pokrita z azbestnimi ploščami, ki jih je v zadnjem obdobju moč-

južni strani montirana tudi nova senčila, ki omogočajo kolikor toliko normalno igro ob sončnem zahodu. Klub ima v prihodnjem letu v načrtu tudi sanacijo spremljevalnega objekta.

Obnovljeno ostrešje smo balinarji slavnostno predali svojemu namenu s

no načel zob časa. Lastnik celotnega objekta je Občina, ki ji je skupaj z Balinarskim klubom Sodražica in Radiem Univox s projektom »Ima, najma, ima« BALINANJE – ŠPORT, KI NAS KREPI IN POVEZUJE, uspelo na razpisu pridobiti večinska evropska sredstva (LAS) za obnovo. Projekt se je delno financiral tudi iz občinskega proračuna, naložba je skupaj stala 115 tisoč evrov. Julija je tako sodraško balinišče dobilo novo kritino, izvajalci del so prebarvali celotno ostrešje, montirali novo osvetljava, na strehi pa je po novem tudi sončna elektrarna, kar celoten balinarski kompleks naredi samooskrben. Poleg tega so na

tradicionalnim »Psoglavskim turnirjem dvojic«. Gre za vsakoletno prireditev na veliki šmaren, na kateri nastopajo vsi člani domačega društva v naključno izžrebanih dvojicah. Letos sta turnir osvojila Jan Vesel in Miha Lovšin, a tekmovalni del je bil tokrat vseeno nekoliko v senci nove pridobitve. Na krajši otvoritveni slovesnosti pred začetkom turnirja so sodelovali župan Blaž Milavec, predsednik Balinarske zveze Slovenije Primož Marinko, direktor Komunale Ribnica Bojan Trdan in predstavniki domačega kluba. Balinarski klub Sodražica je tako spet dobil enega lepših tovrstnih objektov v državi.

Nastopanje v državni ligi

BK Sodražica že skoraj dve desetletji nastopa v drugi državni ligi – vzhod. Po dobri tretjini nove sezone nam kaže odlično, trenutno zasedamo 2. mesto za ekipo Rogovila (Kranj) in pred ekipami Zarja (LJ), Sodček (Kočevje) in Hoče (MB). Letošnji cilj je, da tako kot zadnja leta, ostanemo v drugi ligi, v naslednjih letih pa morda z mladimi močmi izvedemo tudi skok v 1. ligo.

Vzporedno na balinišču v Sodražici poteka tudi torkova rekreativna liga, v kateri že od njene ustanovitve nastopa 8 ekip. Po malo manj kot polovici tekmovanja so uvrstitve podobne kot v zadnjih letih, z izjemo letos prepričljivih in neugodnih Gredic vodi ekipa Prvomajske.

Dečki (U 14)

Zdaj že dobro leto v klubu trenirata tudi dva dečka, Jan Trdan in Staš Košmrlj. V državni ligi sicer igrata za ljubljanski Krim in sta med bolj izstopajočimi posamezniki celotne lige. Na državnem prvenstvu v Pivki pa sta igrala za ekipo Sodražice. V dvojicah sta nesrečno izpadla v četrtfinalu proti domačinoma, ki sta izkoristila veliko boljše poznavanje težkega igrišča. Staš je nastopil še v hitrostnih disciplinah, v katerih je v paru s soigralcem iz kluba osvojil bronasto kolajno v štafeti, v hitrostnem izbijanju pa ob res slabem dnevu končal četrti. Glede na rezultate v ligi ga je selektor dečkov in mladincev David Šircelj vpoklical v reprezentanco U 14, s katero so odigrali dve prijateljski tekmi proti Hrvaški, eno v Ilirski Bistrici in drugo v Jadranovem na Hrvaškem. Rezultat je bil obakrat 8 : 6 za domačine, Staš je dobil 3 od štirih odigranih partij, tudi ključno štafeto za domačo zmago z odličnim rezultatom (27 : 26). 27 je dober rezultat že v članski konkurenci, dečki ob tem tečejo le 4 minute (člani 5).

Novičke Sibor Pia bronasta Inotherm v Brnu na Češkem

Elvis PODLOGAR, predsednik Siborja

Špela Bizjak

Foto: arhiv atletske šole

Mednarodni turnir – Balkan open 2022

Člani kluba SIBOR INOTHERM so se med 16. in 18. 9. 2022 udeležili mednarodnega turnirja v ju-jitsu borbah in duo sistemu za vse kategorije. Tekmovanja, ki je potekalo v Banja Luki, se je udeležilo 650 tekmovalcev iz 19 držav.

Barve kluba SIBOR INOTHERM je zastopalo 12 tekmovalcev, ki so odlično nastopili, saj je večina osvojila medaljo (2 zlati, 2 srebrni in 2 bronasti medalji). Prvi dan so nastopili ju-jitsu borci, v drugem dnevu pa so bili na tatamiju večinoma člani v duo sistemu.

Uvrstitve naših tekmovalcev so bile naslednje:

- Neža Levstik in Sara Divjak 1. mesto,
- Hana Rus in Evelin Kožuh 1. mesto,
- Mija Kocuvan in Sara Čaušević 2. mesto,
- Tinkara Golja 7. mesto,
- Rebeka Duščak 5. mesto,
- Dorin Ofak 3. mesto,
- Jan Divjak 5. mesto,
- Laura Zajc 3. mesto,
- Anže Golež in Sara Divjak 2. mesto.

Člani Siborja so s 6 medaljami in dobri borbami pokazali dobro pripravo za nastop na svetovnem prvenstvu v Abu Dhabiju, ki bo konec oktobra.

Kakor je bilo uspešno tekmovanje v Banja Luki za naše tekmovalce, je bilo uspešno tudi za naši članici Tino Pelc in Saro Besal, ki sta opravljali in naredili izpit za kontinentalnega B sodnika za borbe in duo sistem/show.

Sobota, 3. 9. 2022. Ura je 5.00 zjutraj, pogled na stadion za OŠ Brinje: pred vhom je zbranih 33 atletov in atletinj iz Atletske šole teka ŠPELA, živahnih, polnih pričakovanj, ki se z avtobusom odpravljamo na 17. European Kids Athletics Games v Brno. Med atletinjami so tudi tri atletinje iz Sodražice: Pia, Lina in Manca. Na tekmovalce smo se odpravili, da izkusimo izziv velikega tekmovanja. Nastopilo je 1700 atletov iz 15 držav, bila je res pisana množica mladih športnikov. Izid tekmovanja je bil uspešen v vseh pogledih – tako rezultatsko kot tudi družabno!

Nekaj tavanja po namestitvi, sporazumevanja v češčini in nato pot na stadion, kjer so nas pričakali naši zvesti starši z organiziranim avtodomom in pripravo kosila. Nekateri atleti so že odšli na stadion, kjer so jih čakale kvalifikacije v teku na 60 m, skoku v daljino in finale v metu kopja.

Obetaven začetek tekmovanja. Pia Vesel se je gladko uvrstila v finale skoka v daljino, ki je bil na sporedu naslednji dan. Nastopila je tudi v teku na 60 m, na katerem je končala na 20. mestu med 175 atletinjami. Manca Košir je v močni konkurenci meta kopja dosegla daljavo 24,99 m in osvojila 25. mesto med 62 atletinjami. Lina Žlindra je v skoku v daljino osvojila končno 43. mesto med 169 atletinjami. Prvi dan je Lina tekmovala še v teku na 60 m, kjer si je pritekla odlični čas 9.14 sekunde in si dobro ogrela noge za svojo najboljšo disciplino tek na 800 m, ki je bila na sporedu zadnji, tretji dan.

Sledil je počitek in večerja ter priprava na naslednji dan, ko je Pia branila zlato odličje iz leta 2021. Mrzlo, deževno vreme ni najbolje vplivalo na počutje, vendar se je trmasta Pia, kot jo radi poimenujemo, podala na tekmovalce z jasnimi cilji, da domov prinese medaljo. Sledili so skoki in iz skoka v skok je bilo jasno, da se bomo veselili medalje. Kakšne? Veselje, nekaj solz in na

koncu si je Pia okoli vratu nadela bronasto medaljo. Jezna na sebe, da ni naredila popolnega skoka, se je sprijaznila in s ponosom dvignila slovensko zastavo. Trenerja Špela in Klemen sta bila rezultata vesela in tudi Pia je pokazala nasmeh na obrazu. Sledila je podelitev ter počitek po napor-nem dnevu.

Spanec je bil kratek in že smo na štartu teka na 800 m stiskali pesti za Lino Žlindra. Na treningih je bila vedno predana in vztrajna in odločno se je podala s štartne črte. Vseskozi je bila v vodilni skupini, vendar ji je na koncu le malo zmanjkalo, da bi posegla še višje. S časom 2:42,31 min je osvojila 22. mesto med 96 tekačicami. Nastopila je še v skoku v višino in s skokom 1.28 m osvojila 19. mesto med 63 skakalkami v višino. Tako Lina kot Pia sta nastopili tudi v štafetnih tekih 4 x 60 m in z ekipami osvojili Pia 12. mesto, Lina pa 32. mesto med 68 ekipami.

Vsem trem atletinjam Pii, Lini in Mancici ob koncu še enkrat iskreno čestitamo! Štiridnevno druženje, polno smeha, dobre volje, nasmejanih obrazov, navijanja, petja ... je hitro minilo. Rezultati in številke so vzpodbudni, a to ni vse in edino kar šteje in niti ni najbolj pomembno. Pomembno je to, da smo se imeli lepo, da so atletinje v svojih nastopih uživale in nabirale nove izkušnje. Za konec lahko rečemo le še to, da so res pravi ponos Atletske šole teka ŠPELA iz Sodražice od glave do pete! Nanje smo lahko ponosni in prepričani smo, da že sedaj vsi skupaj komaj čakamo na nove skupne dogodivščine.

Atletska šola teka in telovadba za najmlajše

TELOVADBA ZA NAJMLAJŠE:

Namenjena je otrokom od tretjega leta dalje. Vsebina programa je smotno načrtovana, pestra in zanimiva, prilagojena potrebam, interesom in sposobnostim otrok, tako da lahko optimalno prispeva k njihovem razvoju in zdravju. Skozi igrive telovadne urice bomo otroke popeljali skozi atletske abecedo, jih seznanili z osnovami gimnastike in igre z žogo. Zato dragi starši pripeljite svoje nadobudneže in mi jih bomo popeljali v svet igrivih športnih uric.

ATLETIKA ZA ŠOLOOBVEZNE OTROKE:

Športno društvo Špela poučuje atletiko – kraljico športov za šoloobvezne otroke. Namenjena je vsem otrokom od prvega razreda dalje, vabimo pa tudi srednješolce, ki bi se radi seznanili z atletiko. Športno društvo Špela bo poskrbelo za dobro vodene treninge atletike, na katerih se boste seznanili z vsemi atletskimi disciplinami. Skupaj bomo obiskali razna tekmovanja s tartansko podlago in se imeli lepo.

Vse dodatne informacije dobite na telefon:
041 604 185 (Špela).

Atletski vrtec in atletika za šolarje potekata v Športni dvorani Sodražica.

Urnik:

TOREK: od 15.30 do 16.30
ATLETSKI VRTEC, ATLETSKA ŠOLA,
Športna dvorana Sodražica

ČETRTEK: od 15.00 do 16.00
ATLETSKI VRTEC, ATLETSKA ŠOLA,
Športna dvorana Sodražica

Pohiti, bodi prvi v dobri družbi, pripelji še prijatelje!

ŠD ŠPELA SODRAŽICA

VABILO – PREHRANSKE URICE

Večgeneracijski center Skupaj obvešča, da bodo v sejni sobi Občine Sodražica potekale »Prehranske urice z dr. Anjo Meszaroš, univ. dipl. inž. živ. teh.«

Predavanja bodo potekala ob četrtnih ob 9.30 (27. oktobra, 10. in 24. novembra ter 15. in 22. decembra 2022). Vljudno vabljeni na brezplačen obisk!

PODARI DARILNI BON

DOŽIVET JE Z E-KOLESOM

IZVIRNO

DRUŽABNO

ZABAVNO

OSEBNO

ZDRAVO

Za informacije in rezervacije pokličite:

041 369 704

VLJUDNO VABLJENI NA VEČER NARODNOZABAVNE GLASBE!

Klub harmonikarjev Urška in občina Sodražica vas v počastitev občinskega praznika vabita na 19. revijo domačih ansamblov

**V nedeljo, 30. oktobra 2022,
ob 17. uri
v Športni dvorani Sodražica.**

Nastopajoči:

KLUB HARMONIKARJEV »URŠKA«,
ANSAMBEL VALOVI, LENČKA S PRIJATELJI,
ANSAMBEL VIHARNIK, OKTET GALLUS,
ANSAMBEL ROKA ŽLINDRE, ANSAMBEL
MLADI GODCI in ANSAMBEL UGIB.

Na prireditvi bo poskrbljeno tudi za presenečenje.

Vstop je prost.

Klub harmonikarjev Urška

Letovanje gasilske mladine GZ Ribnica 2022

Anita Andolšek
Foto: GZ Ribnica

Gasilska zveza Ribnica je letos že četrto leto zapored organizirala letovanje gasilske mladine iz naše zveze. Tudi letos smo izbrali Center šolskih in obšolskih dejavnosti v Radencih ob Kolpi, saj povsem ustreza našim zahtevam. Zaradi velikega števila prijavljenih otrok smo letovanje izvedli v dveh terminih. Prva skupina je bila številčnejša, saj je kar 75 otrok in 9 mentorjev letovalo od 4. do 7. avgusta, druga je štela 48 otrok in 5 mentorjev v terminu od 7. do 10. avgusta. Skupini so obiskali tudi sodniki GŠTD, ki so preverili naučeno znanje: 5 v prvi in 2 v drugi skupini.

Vabljeni so bili otroci, stari od 6 do 16 let, iz vseh 20 društev naše zveze. Iz 13 društev smo tako zbrali 123 otrok. Dve društvi sta se zaradi prevelikega števila zainteresiranih otrok odločili za »počitek« in se pridružila naslednje leto. Nekatera društva se še vedno niso odločila za sodelovanje, kar je velika škoda. V mladini je namreč naša prihodnost in prepričani smo, da se bo marsikateri udeleženec letovanja čez nekaj let aktivno vključil v gasilsko operativno. Že letos se je nekdanja udeleženka letovanja uspešno preizkusila kot mentorica.

Letovanje sofinancirajo GZS, GZ Ribnica in starši oziroma društva. Zaradi sofinanciranja s strani GZS se vsako leto prijavimo na razpis mladinske komisije GZS. Pogoj je, da je vsaj tretjina programa povezana z gasilsko tematiko. Prvo leto so otroci na letovanju pridobili preventivne značke in veščine. Naslednje leto smo začeli s programom izobraževanja Pionir 1, lani smo nadaljevali s Pionir 2 in seveda Pionir 1 za tiste, ki niso bili na predhodnem letovanju. Letos je bila vodilna nit letovanja gasilsko tekmovanje.

Za prevoz otrok in mentorjev do lokacije letovanja smo uporabili kombije GVM-1 iz naših gasilskih društev, kar je cenejša alternativa avtobusnemu prevozu. Spodbujamo namreč pogostejšo uporabo GVM, saj so ti primarno namenjeni prevozu gasilcev ne glede na starost.

Ob prihodu v Radence, nastanitvi po sobah in večerji smo šli na krajši sprehod po Radencih in okolici, da smo si ustvarili širšo sliko, kje se sploh nahajamo. Sledilo je večerno druženje ob tabornem ognju, ob katerem smo pekli hrenovke.

Drugi in tretji dan letovanja smo posvetili pripravi na bližajoče gasilsko tekmovanje. Otroke smo po starosti razdelili v skupine in začeli z vajami. Pionirji so vadili vajo z vedrovko, prenos vode in razvrščanje, mladinci pa mokro vajo s hidrantom, teoretični test in razvrščanje. Nekateri so prvič imeli priložnost, da se preizkusijo v podobnih veščinah, saj sploh v manjših društvih težko sestavijo ekipo devetih tekmovalcev. Upamo, da bo letovanje spodbudilo tudi taka društva, ki do sedaj niso sodelovala na tekmovanjih, da se pridružijo in se, če ne gre drugače, združijo s sosednjim društvom ter sestavijo skupno ekipo. S tem krepijo povezanost med društvi, kar je lahko le pozitivno.

Skupina prvega termina je določen čas posvetila tudi pripravi na gasilski kviz in orientacijo. Izvedli so celo tekmovanje v orientaciji. V drugem terminu pa smo te teme zgolj preleteli in dali poudarek na jensko tekmovanje. Zadnji dan smo dopoldne izvedli pravo tekmovanje in opaziti je bilo, da otroci uživajo. Posebna izkušnja je bila tudi za novopečene sodnike gasilsko-športnih disciplin, ki so se udeležili letovanja in preizkusili v sojenju.

Poleg tečaja smo poskrbeli tudi za razvedrilo. Otroci so bili navdušeni nad raftingom. Zaradi nižje gladine reke Kolpe je bil rafting letos prav poseben izziv. Nismo pozabili niti na supanje in kopanje na kopalšču v Radencih, kar je bilo zaradi visokih temperatur prava osvežitev. Tudi pri kopanju nismo pozabili na gasilstvo, saj smo s sabo vzeli še motorno brizgalno, da so lahko otroci spoznali njeno delovanje in uporabo različnih ročnikov. Najbolj zabavno je pa seveda bilo špricanje sredi Kolpe. Na koncu je bilo treba pospraviti cevi, zato

smo priredili tekmovanje v hitrostnem zvižanju in razvijanju cevi.

Program smo popestrili z različnimi družabnimi igrami, ki smo se jih včasih spomnili kar na mestu samem. Zadnji dan smo seveda imeli podelitev medalj najboljšim. Tekmovali smo tudi v urejenosti sob. To je pripomoglo, da so bile sobe otrok precej bolj urejene kot sobe mentorjev, saj so bili nekateri otroci pri pospravljanju zagotovo bolj pridni kot doma.

Dogovorili smo se tudi za dežurstvo pri obrokih, saj je dežurna soba morala pripraviti pribor in po obroku pobrisati mize. Vsak večer smo imeli kakšno posebno dejavnost. Poleg peke hrenovk smo pekli tudi palačinke, igrali družabne in športne igre, predvsem pa se družili med sabo. Zelo pomembna stvar na letovanju je, da se otroci med sabo družijo ne glede na to, iz katerega društva prihajajo in s tem brišejo včasih premočno začrtane meje med društvi. Tako postaja gasilstvo v našem okolju enotno in povezano, saj smo na koncu vsi gasilci, ki si pomagamo med sabo ne glede na meje požarnih okolišev. Zagotovo so vzklila nova prijateljstva.

Program obeh skupin je bil v grobem enak, pogosto se je razlikoval le v družabnih igrah, ki so bile odvisne od trenutnega navdiha mentorjev. V prvem terminu so organizirali tudi »pena party«, v drugem terminu to žal ni bilo izvedljivo zaradi manjkajočega kosa opreme. Smo pa mladino animirali z različnimi igrami brez meja z gasilsko tematiko. En dan smo organizirali tudi filmski večer, seveda gasilsko obarvan.

Zadnji dan letovanja je bil bolj umirjen. Po zajtrku smo spakirali vso prtljago, pospravili sobe in odšli na zadnje aktivno-

sti. Po kosilu smo le še vzeli svojo prtljago in se s kombiji vrnili domov v domača društva, polni lepih vtisov z letovanja.

Program smo sestavili v okviru mladinske komisije na GZ Ribnica. Naj omenimo, da je v zadnjih dveh letih v Sloveniji zaradi korone in posledično zmanjšanja gasilskih aktivnosti upadlo število mladih gasilcev v starosti od 6 do 16 let za kar 15 %. V GZ Ribnica je ta upad samo 5 %. V prihodnje načrtujemo upad pretvoriti v rast, kar gre

pripisati sistemskemu delu z mladino na ravni GZ Ribnica.

Letos so se letovanja udeležili otroci iz PGD Sušje, PGD Nemška vas, PGD Ribnica, PGD Jurjevica, PGD Velike Poljane, PGD Zamostec, PGD Vinice-Zapotok, PGD Goriča vas, PGD Grčarice, PGD Rakitnica, PGD Sodražica, PGD Dolenja vas, PGD Bukovica. Za drugo leto zopet načrtujemo podobno letovanje in si želimo, da se bodo nanj prijavi tudi otroci iz preostalih petih dru-

štev GZ Ribnica. Na koncu bi se radi zahvalili vsem mentorjem in sodnikom GŠTD, ki so si vzeli čas in pomagali pri zasnovi in izpeljavi programa na letovanju, staršem, ker ste nam svoje otroke zaupali v nekajdnevno varstvo, in seveda otrokom, saj je bilo delo z njimi izredno navdihujoče. Posebej se zahvaljujemo vodstvu GZ Ribnica, ki nas podpira in spodbuja pri delu z mladino.

Z gasilskim pozdravom: Na pomoč!

Izdaja knjige o Ignaciju Merharju

Jože Andolšek, GZ Ribnica

Gasilstvo na Ribniškem ima že dolgo tradicijo. Čeprav se večinoma govori le o začetkih slovenskega gasilstva v Metliki, imamo tudi v naših koncih kaj pokazati. Leta 1872 je bilo zgolj slaba tri leta po metliškem ustanovljenju gasilsko društvo v Dolenji vasi, v nadaljevanju so sledila še mnoga druga na našem območju.

Ni pa vse samo v ustanovitvi društev in nakupu gasilske opreme in vozil. Glavni del gasilstva odpade na ljudi, na živo silo, ki skrbi, da so naloge gašenja požarov in ostale zaščite in reševanja dejansko izvedene. Prav tukaj pa je pokazal svoj čar naš Ignacij Merhar. Že kot mlad fant se je čudil, zakaj je potrebno v večinoma slovenskem okolju uporabljati za uradne stvari zgolj nemščino, najsi bo to na uradih ali pa poveljevanju v vojski in posledično tudi pri gasilcih. Ljudje pogosto sploh niso razumeli večine nemških besed. Mnogokrat se je verjetno vprašal, kaj pa manjka domači slovenščini, da se jo tako zapostavlja?

Leta 1886 je izdal prvi slovenski Vadnik, v katerega je zapisal: »Nemškega poveljevanja ne potrebujemo! Čemu bi se mučili slovenski gasilci z nerazumljivo nemščino, čemu bi slovensko poučevali, nemško pa ukazali storiti, ko nam tega ni treba!«

Mogoče se nam danes zdi to nepredstavljivo, da se ne bi vsepovsod uporabljalo domačega slovenskega jezika, takrat pa v času Avstro-Ogrske temu žal ni bilo tako. Najverjetneje so imeli podobne pomisleke kot Ignacij še mnogi na Kranjskem in v ostalih slovenskih deželah, toda Ignacij je bil prvi, ki si je upal udejanjiti svoje ideje in začel s poveljevanjem v slovenskem jeziku svoji enoti na odmevni paradi v takrat precej nemškutarski Ljubljani.

Če preslikamo takratno stanje v današnje razmere, se gasilci zopet borimo za

Utrinek s predstavitve knjige na proslavi v Dolenji vasi, foto: Marko Burger

svoj prostor pod soncem. Za razliko od Ignacija se lahko prosto sporazumevamo v domačem jeziku, imamo pa večje probleme z zagotavljanjem sredstev in s priznavanjem ustreznega statusa prostovoljnemu gasilstvu.

Za motivacijo mladim gasilcem pogosto izrečemo besede, da gasilstvo ni hobi, ampak je poslanstvo, za mnoge, tako kot za Ignacija, celo življenjsko poslanstvo. Žal je Ignacij Merhar, avtor gasilskega pozdrava »Na pomoč!«, s strani Gasilske

zveze Slovenije še vedno zapostavljen, kot je bila slovenščina v njegovem času.

Iz vseh zgoraj naštetih razlogov smo se v GZ Ribnica že pred časom začeli pogovarjati o pripravi in izdaji knjige o Ignaciju Merharju in njegovemu gasilskemu Vadniku, prvi slovenski knjigi o gasilskem poveljevanju. Dodatna spodbuda je bila še dosedanji skop opis njegovega dela na svetovnem spletu in v celotni literaturi nasploh.

V knjigi je tako zajeta njegova celot-

Članstvo PGD Dolenja vas leta 1910, Ignacij Merhar je v drugi vrsti od spodaj, drugi z desne, foto: Arhiv PGD Dolenja vas

na življenjska pot in še posebej so poudarjeni njegovi mnogi dosežki na gasilskem področju, vključno s preštevilnimi priznanji in odlikovanji. Opisani so tudi večji požarni dogodki v njegovem času, proslave in objave o njegovem delu v časopisih. Na koncu knjige je dodan celoten faksimile Ignacijev knjige Vadbeni pravilnik za slovenske prostovoljne požarne brambe.

Seveda je priprava in izdaja knjige kar velik zalogaj, da nastane knjiga v formatu B5 na 146 straneh in v trdi vezavi. Največja zasluga za pripravo gradiva gre Janezu Pužljju, ki mu je zelo pomagala mag. Marina Gradišar. Veliko dela z lektoriranjem sta imeli Anita in Katja Andolšek, z grafičnim oblikovanjem pa Nika Možek in Anja Pirman. Veliko časa za slikovno oblikovanje si je vzel Marko Burger in na koncu še sama tiskarna Linear, ki je poskrbela za izdajo knjige. V imenu GZ Ribnica se vsem najlepše zahvaljujemo za vso pomoč in sodelovanje.

Zahvaliti se je treba tudi vsem sponzorjem, ki so pomagali pri finančnem zalogažu in so navedeni tudi na koncu knjige. Tukaj bi se še posebej zahvalili Občini Ribnica, od katere smo največji del pridobili iz sklada za pokroviteljstvo Občine Ribnica, precej pa tudi od Občine Sodražica.

Le upamo lahko, da smo vas s članom spodbudili, da boste obiskali najbližjo knjižnico ali domači gasilski dom in si prebrali omenjeno knjigo. Še bolje pa bo, da si kot zavedni in lokalpatriotski prebivalci ribniške doline priskrbite svoj izvod knjige pri njenem avtorju Janezu Pužljju (031 772 205) za simbolično ceno. Po predhodnem dogovoru si lahko knjigo priskrbite tudi na sedežu GZ Ribnica (www.gzr.si).

Za vse, ki niste najbolj navdušeni nad branjem knjig, pa obstaja tudi lani posnet film MOJ JUNAK, FILM O IGNACIJU MERHARJU, ki je dostopen na spletni strani Muzeja Ribnica.

<https://muzej-ribnica.si/audiovizualno-2/moj-junak-film-o-ignaciju-merharju/>

V filmu so na zanimiv način predstavljeni vsi glavni dogodki v življenju Ignacija Merharja. Pod scenarij in režijo se je podpisala mag. Andreja Škrabec, izvedba vlog pa je bila zaupana članom KUD DramŠpil Ribnica. Produkcijo je izvedel R-kanal Ribnica. Strokovno podporo, ki je doprinesla k avtentičnosti pripovedi, sta nudila Janez Puželj in PGD Dolenja vas, zato jim gre prav posebna zahvala.

GZ Ribnica je z izdajo knjige naredila šele prvi korak, da postavimo našega vrliga gasilca na mesto, ki mu gre. V bo-

doče se moramo še potruditi, da bodo tudi na Gasilski zvezi Slovenije prepoznali njegov doprinos in poimenovali po njem kakšno priznanje, tekmovanje ali kaj podobnega na državnem nivoju. Če ne drugega, bodo vsi slovenski gasilci imeli na razpolago vsaj bolj bogat vir o njegovem delu.

Naj na koncu počastimo našega Ignacija z njegovim znanim pozdravom:

»V službi ljudstva na pomoč!«

Izvirna naslovnica Vadbenega pravilnika

Obisk sejma Interschutz 2022

Jože Andolšek, predsednik GZ Ribnica

V GZ Ribnica smo se že dolgo pogovarjali o organizaciji strokovne ekskurzije na sejem Interschutz v Hannover v Nemčiji. Sejem predstavlja vodilni dogodek na področju gasilske in zaščitne opreme in vozil, saj se ga udeleži preko 1.300 razstavljalcev z vsega sveta, obišče pa ga blizu 100.000 obiskovalcev. Sejem se organizira na vsake 4 leta, tako da je dogodek res vreden ogleda.

V zvezi smo že na zadnji skupščini sprejeli plan, da naredimo strokovno ekskurzijo, za katero naj bi vstopnice in prevoz financirala zveza. Tako smo dobili okoli 15 predprijav iz cele zveze. Žal se je to število na koncu zmanjšalo na 8, tako da smo lahko prevoz organizirali z gasilskim vozilom za moštvo (GVM) iz PGD Jurjevica.

Za obisk sejma smo planirali torek in sredo, 21. in 22. junija, ko naj ne bi bilo pretirane gneče. V ponedeljek zvečer smo naložili vse prijavljene in njihovo prtljago v GVM in malo po 20. uri odrinili

proti Hannoveru. Pot nas je peljala preko Avstrije, Münchna, Nürnberga in Kassla. Po dobrih 12 urah smo se ustavili na parkirišču sejmišča po prevoženih 1.100 km.

Z zanimanjem smo se razpršili po sejmišču in si ogledovali vse inovacije, nove produkte, primere dobrih praks in še bi lahko naštevali. Čas je minil, kot bi mignil, tako da smo se pozno popoldne dobili na izhodu sejmišča in šli na skupno koso ter do našega prenočišča v bližnjem mestu Hamelin, kjer smo imeli najeto počitniško hišico.

Za večerjo smo imeli žar pečenje in po izmenjavi vseh vtisov s sejma smo se pozno zvečer odpravili spat. Zjutraj smo nadaljevali z ogledom sejma, tako da smo videli res vse, kar nas je zanimalo. Dobili smo ogromno reklamnega materiala in kontaktov z vsega sveta, kar nam bo prišlo še kako prav pri našem gasilskem delu in bodočih nakupih opreme in vozil.

V sredo pozno popoldne smo se odpravili proti domu, kamor smo prišli v

četrtrek v zgodnjih jutranjih urah. Dolga vožnja nas je vse precej izmučila, toda vsi vtisi, ki smo jih dobili na sejmu, so nas držali pokonci, ko smo se razšli vsak na svoj konec.

Družabno srečanje članov OOZ Ribnica z družinami

Barbara Nosan

Foto: Pavel Hočevnar, Marko Burger

Na prvo jesensko soboto je OOZ Ribnica po treh letih organizirala družabno srečanje članov z družinami.

Člane zbornice, družinske člane in ostale je na srečanju uvodoma nagovoril predsednik OOZ Ribnica, Franc Lesar. Izpostavil je oteženo poslovanje obrtnikov in podjetnikov v preteklem obdobju, ko je življenje krojila epidemija. Poudaril je, da so podjetniki in obrtniki ponovno dokazali, da so močni in uporni in da lahko preživijo še tako hude krize. Seveda gre zahvala tudi krovni organizaciji – OZS – za tvorno sodelovanje z vlado pri pripravi 10 protikoronskih ukrepov, ki so marsikateremu obrtniku ali podjetniku omogočili preživetje. Pomembno vlogo je v času epidemije odigrala tudi OOZ Ribnica, ki je prispevala k temu, da so člani dobili hitre in točne informacije takoj, ko so bile uradno objavljene.

Nagovoru predsednika je sledila podelitev priznanj za 15, 20, 25, 30, 35, 40 in 45 let dela v obrti in podjetništvu. Podeljenih je bilo 19 jubilejnih priznanj. Najdaljši obrtniški staž, častitljivih 45 let uspešnega dela v obrtni dejavnosti, je dopolnila Nevenka Požar (cvetličarstvo).

Ob koncu uradnega dela se je OOZ Ribnica v imenu vodstva, strokovne službe in članov ob odhodu v pokoj zahvalila sekretarju Pavlu Hočevnarju za dolgo-

letno uspešno predano delo, strokovnost, požrtvovalnost, srčnost in dobro voljo ter mu zaželela veliko zdravja in zadovoljstva.

Za prijetno vzdušje sta poskrbeli člani in član Kluba harmonikarjev Urška ter 8-letni harmonikaš Tijan Zbačnik. Da so bili želodčki polni, je poskrbel gostinec Branko Kotur. Za sladke dobrote gre zahvala pekarnama Boris Žulj s. p. in Ivan Francelj s. p.

Osnovnošolci na ogledu ulice obrti v Celju

Barbara Nosan

Foto: Pavel Hočevnar, Marko Burger

Območna obrtno-podjetniška zbornica Ribnica (OOZ Ribnica) je v sredo, 14. septembra 2022, za osmo- in devetošolce iz osnovnih šol Loški Potok, Sodražica in Ribnica organizirala ogled Ulice obrti, ki je potekal v sklopu 54. Mednarodnega obrtnega sejma v Celju. Skupaj jih je bilo 48. Učence so spremljali: ravnateljica OŠ Sodražica, ravnatelj OŠ Loški Potok in svetovalka vseh treh šol. V imenu organizatorja sta bila prisotna predsednik Franc Lesar in Pavel Hočevnar.

Na Ulici obrti so bili predstavljeni atraktivni in deficitarni obrtni poklici: oblikovalec kovin – orodjar, strojni mehanik, mizar, električar, slaščičar, pek, klepar – krovec, voznik, kuhar, natakar in druge večšine domače in umetnostne obrti

(polstenje, unikatno šiviljstvo, klekljanje, lončarstvo, slamnikarstvo in goslarstvo).

Osrednja točka Ulice obrti je bila »Vajeniška pisarna«, kjer so učenci prejeli informacije o vajeniškem sistemu izobraževanja, izbiri poklica, kako napisati življenjepis, predvsem pa so si lahko učenci ogledali poklice, ki so na trgu zelo iskani. Poleg predstavitve so se nekateri učenci aktivno vključili tudi v izdelavo posameznega izdelka oziroma storitve ter se preizkusili v posameznem poklicu. S pomočjo vprašalnika – delovnega lista, ki so ga morali učenci izpolniti in oddati svetovalkam, so še dodatno spoznavali posamezen poklic.

Po krajšem ogledu še ostalega sejma smo se zadovoljni vračali domov. Glavni

namen obiska je bil v celoti izpolnjen, odrasli pa smo bili enotnega mnenja, da so taki dogodki koristni za vse. OOZ Ribnica bo vsekakor nadaljevala s tako prakso, saj marsikateremu osmošolcu/devetošolcu ogled Ulice obrti olajša poklicno odločitev.

Poletje postavljeno na glavo

Štefka Joras

K pisanju me je vzpodbudil uvodnik naše urednice. Vsi so na splošno navdihujoči in jih redno preberem. Kako preživeti poletje in kako osmisliti dan, je predlog, ki ga velja upoštevati. Meni je letošnje poletje postavila na glavo drobcena in nadležna žival. In ne samo poletje, okrevanje po meningitisu se podaljšuje v jesen in morda tudi v zimo. Zdaj že veste, o kom govorim. O klopu, ki je bil okužen z virusom in je pristal na moji nogi, ko sem nič hudega sluteč nabirala solato na vrtu. Kljub hitri odstranitvi je bil dovolj dolgo vsesan v kožo, da je oddal svoj

»zaklad« naprej. Postavitev diagnoze je bil kar dolgotrajen proces, saj so se znaki meningitisa mešali še z drugimi. Šele punkcija hrbtenjačne tekočine je potrdila bolezen, za katero ni zdravila. Zdravijo se le simptomi, ostalo pa mora storiti telo samo. In zakaj še pišem o tem? Ker je edina pot, da se izognemo klopnemu meningitisu, cepljenje. Ker živimo na območju, kjer je okuženih klopnov veliko, je vzpodbuda k cepljenju upravičena. Cepljenje je najugodnejše v jesenskem in zimskem času. Nekateri občine, med njimi Ribnica, so cepljenje sofinancirale. Morda bi bilo dobro

enako storiti tudi v naši, da bi prispevala delež k plačilu cepiva. To je namreč samoplačniško.

Na tem mestu pa ne morem mimo pohval medicinskemu osebju Infekcijske klinike v Ljubljani, saj so s svojo strokovnostjo in prijaznostjo skrbeli za nas bolnike. Posebna zahvala gre doktorju Blažu Pečaverju, doktorici Neži Repar in medicinskim sestram Biljani, Marti, Moniki, Suzani, Milojki, Anji, Maji, Mirzeti ... Zahvaljujem pa se tudi mojim sokrajanom, ki so mi pisno ali ustno izražali besede podpore v tej težki preizkušnji.

Letovanje otrok na Debelem Rtiču 2022

OZRK Ribnica

Foto: Polonca Vodopivec

V Mladinskem zdravilišču in letovišču Debeli rtič je tudi letos letovalo 77 otrok iz vseh treh občin, ki jih pokriva OZRK Ribnica, in sicer od 5. do 13. avgusta 2022.

Otroci so bili razdeljeni po spolu in starosti; en vzgojitelj je spremljal 8–12 otrok. Že prvi dan prihoda so preverili znanje plavanja in organizirali plavalni tečaj za neplavalce in slabše plavalce. Za nogometne navdušence so bili organizirani treningi pod vodstvom trenerja iz Nogometne zveze Slovenije, na razpolago so jim bila tudi igrišča za odbojko in košarko, pripomočki za vodne aktivnosti, šola kanuja, supa – skratka pester nabor aktivnosti ter animacijski program, ki se je zaključil z večernimi plesi. Spremljevalci in otroci so imeli čudovit teden, poln lepih spominov in novih prijateljstev.

ZAHVALA PODJETJU INOTHERM D. O. O.

Ponosni in hvaležni smo, da imamo v domačem kraju podjetje, ki je že vrsto let pripravljeno pomagati najranljivejšim v naši družbi. Tudi letos je podjetje INOTHERM D. O. O. zagotovilo sredstva za brezplačno letovanje petdesetim otrokom iz vseh treh občin: Ribnica, Sodražica in Loški Potok. Prav tako so vsi otroci, ki so bili na letovanju, od donatorja, podjetja Inotherm d. o. o, prejeli dve majici, čepico in žepnino za izlet z ladjico. Zahvaljujemo se tudi v imenu otrok in staršev, ki so prejeli donacijo.

OZRK Ribnica

Društvo upokojencev Sodražica v sodelovanju z Občino Sodražica vabi na

18. revijo pevskih zborov DU Dolenjske in Bele krajine, ki bo v **soboto, 5. novembra 2022, ob 15. uri** v Športni dvorani Sodražica.

Na revijo pevskih zborov vljudno vabimo vse ljubitelje petja.

DU Sodražica

Petrinja – nadaljevanje zgodbe

Andrija Cvar

29. 12. 2020 je dan, na katerega je večina ljudi pozabila, vendar ostaja v spominu dobrih ljudi, ki so priskočili na pomoč prebivalcem Petrinje na Hrvaškem po rušilnem potresu. Vsak je prispeval po svojih močeh in skupaj smo naredili veliko. V Suhorobarju je že bilo napisano o pomoči in donaciji s ciljem postavljanja nove potresno varne hiše za sorojaka Tomislava Cvara, komur je potres uničil hišo, to je samo nadaljevanje te zgodbe, ki jo je napisala Branka Gornik.

Z vsemi zbranimi sredstvi in donacijami je Tomislav dobil leseno hišo, ki jo je izdelalo podjetje Natural Log House iz Grčaric. Vendar ni šlo vse prav gladko in po načrtih. Hiša je bila izdelana v Grčaricah že v marcu 2021, potem pa so se začeli zastoji. Prvič se je ustavilo že pri dovoljenjih, v porušeni Petrinji je bila velika zmeda in nihče od uradnikov ni želel izdati dovoljenja za obnovo, potreben je bil sestanek z županjo in geologi, ki so hitro dojeli, da je tovrstna gradnja najbolj primerna za potresna območja, zato so dali zeleno luč za nadaljevanje.

Rušenje poškodovane hiše je razkrilo kakovost povojne obnove, saj je v celotni hiši in temeljih bilo armirnih mrež v betonu le za vzorec, zato je bil čudež, da se

hiša ni v celoti podrla med potresom. Zidanje temeljev hiše se je tudi zavleklo do januarja 2022 zaradi pomanjkanja materialov in delavcev. Že novembra 2021 smo v Grčaricah hišo razstavili in pripravili za transport. Tukaj se je spet izkazala dobrota ljudi, morali smo organizirati prevoz dvigala za montažo hiše, saj so bila zaradi obsega škode na potresnem območju vsa dvigala v okolici Petrinje zasedena. Tukaj nam je na pomoč priskočil Štupica transport iz Žlebiča, saj so imeli dovolj veliko prikolico za tak tovor, Darko Anič pa je s svojimi akrobatskimi sposobnostmi poskrbel za nalaganje in razkladanje dvigala. Les za hišo sta peljala Ivan Pust in Darko Anič.

Končno je prišel čas postavljanja hiše, za spremembo je ta del potekal brez zapletov. Konec januarja 2022 je bila hiša postavljena v desetih dneh in dokončana streha. Sledila so ostala dela v notranjosti hiše, ki jih je Tomislav opravil sam z malo pomoči podjetja Natural Log House: dokončanje poda mansarde, izolacija strehe, predelne stene ... Če bo vse potekalo po načrtih in željah, se bo Tomislav do zime lahko vselil v novo hišo. Celoten potek prevoza hiše in njenega postavljanja si lahko ogledate na Youtube kanalu podjetja Natural Log House.

Še enkrat bi se zahvalili vsem, ki so prispevali svoj čas ali denar za uresničitev tega projekta: vsem občanom Jelovca in Sodražice za prispevke, posebej Branki Gornik za organizacijo in pomoč pri zbiranju prispevkov, Občini Sodražica za doniran les, gozdarjem Ster-Lesa za posek in spravilo lesa, žagi Gidles za razrez hlovdovine, podjetju Natural Log House za izdelavo hiše, Darku Aniču za vse prevoze, Ivanu Pustu za prevoz lesa ter podjetju Štupica transport za prevoz dvigala.

Smeti ob cesti

Milka Gornik

Na sprehodu po jesensko obarvanem gozdu sem opazila nekaj, kar nikakor ne sodi v to čudovito naravo. Nekdo je namreč s ceste, ki pelje proti Loškemu Potoku, odvrigel tri vreče smeti.

Žal se v teh časih, ko smo dovolj ozaveščeni in je za odvoz smeti redno poskrbljeno, še vedno najde kdo, ki mu za naravo ni mar. Če torej kdo prepozna svoje smeti, naj jih odpelje, kamor sodijo.

Povabilo k sodelovanju

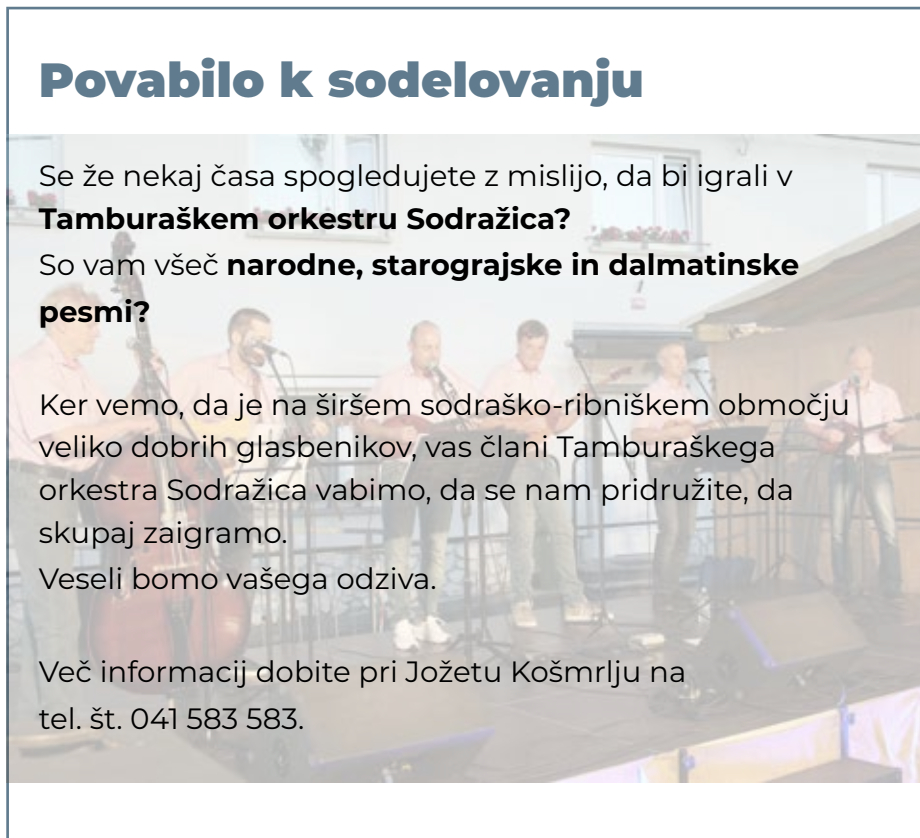
Se že nekaj časa spogledujete z mislijo, da bi igrali v **Tamburaškem orkestru Sodražica?**

So vam všeč **narodne, starograjske in dalmatinske pesmi?**

Ker vemo, da je na širšem sodraško-ribniškem območju veliko dobrih glasbenikov, vas člani Tamburaškega orkestra Sodražica vabimo, da se nam pridružite, da skupaj zaigramo.

Veseli bomo vašega odziva.

Več informacij dobite pri Jožetu Košmrlju na tel. št. 041 583 583.

Aktiven september za Šedržanke

Petra Marn

Ko smo v jutranjih urah zapuščale Sodražico, je deževalo iz škafa, ampak izletnic slabo vreme ni prav nič motilo: naredile smo si odličan izlet, ki si ga bomo zagotovo vse ohranile v spominu po novem doživetju, odkrivanju nepoznanih krajev in po smehu do solz.

Septembra pa smo se zopet srečale – tokrat na delavnici peke kvašenih rogljičkov in jabolčnega kolača, ki jo je pripravila Irena Đorđević. Irena nam je zaupala skrivnosti, da bomo lahko tudi doma pripravljale mehke in puhaste nadevane rogljičke in porabile jabolka za kolač, ki se ga naredi zelo hitro – še bolj hitro pa gre v slast.

Med Šedržankami se je porodila ideja, da bi se za letošnji izlet podale v Sevnico. Določile smo datum 17. september in aktivirana »turistična agencija PePa« je pripravila program izleta. Strnile smo glave – po čem je znana Sevnica? Zagotovo po izdelavi spodnjega perila, kopalk Lisca, čevlji Kopitarne Sevnica in seveda po tortici Melanija.

Udeležanke izleta smo tako imele možnost zapravljeti v navedenih trgovinah, ogledale smo si grad Sevnica, kjer nam je vodička razkrila marsikatero podrobnosti o prebivalcih gradu (sploh o zadnji pre-

bivalki Matildi in njeni hčeri Kiti) in nas popeljala po zanimivih grajskih sobanah. Okrepčale smo se v Hotelu Ajdovec, za sladico pa smo pokusile tortico Melanija, ki jo je Slaščičarna Julija naredila v čast nekdanji prvi dami ZDA – Melaniji Trump. Tortica je res zanimiva in slastna slaščica, ki vsebuje biskvit z mletimi oreščki, bel čokoladni mousse iz belgijske čokolade in belo-zlate lističe. Ob koncu izleta je sledilo presenečenje, na katerega smo se odpravile v Brestanico na domačijo Kunej, kjer so nam pripravili degustacijo čokoladnega vina in pralinejev.

Koral

Vokalna skupina KORAL vabi na koncert sakralne glasbe z naslovom:

Tisti dan ... poletel bom,

v soboto, 12. novembra 2022, ob 19. uri (po sv. maši)
v cerkvi Sv. Marije Magdalene v Sodražici.

Glasbeni gost bo instrumentalni trio v zasedbi:

Nicole Pressler, flauta,
Mirjam Šolar, violina,
in Dalibor Miklavčič, orgle ter vodstvo,

z opusom najlepših sonat in allegrov
W. A. Mozarta v posebni priredbi za instrumentalni trio.

Vstop prost.

Vas zanima, zakaj smo se oglasili šele zdaj?

Blaž Krajnc
Foto: Arhiv MKS

Ker smo ravno »z dopusta«. Zakaj nismo dopustovali že prej? Ker se je letos doma dogajalo toliko reči, da bi jih bilo škoda zamuditi. Za vse tiste, ki ste že malo pozabili, kaj vse smo člani Mladinskega kluba počeli letos poleti, pa več v spodnjem pregledu dogajanja.

Oder mladik

Večer na trgu

Oder mladik

Kino pod zvezdami

Kino pod zvezdami

Prijetno družabno popoldne

Prijetno družabno popoldne

Ribiški piknik

17. Mineštra

23. 12. 2022
Športna dvorana Sodražica
Vabljeni!

Mineštra 2022

Pod pokroviteljstvom Občine Sodražica smo ponovno organizirali »Poletno dogajanje v Sodražici«. V idiličnem kostanjevem parku smo jedli kokice ob spremljavi zabavnih risanih filmov in slovenskih klasik. Ko pa je kopic zmanjkalo, smo se podružili še na Prijetnem družabnem popoldnevu. Z veseljem smo aktivirali »hišno« dramsko skupino in nastopili

na Večeru na trgu, na Tržnem dnevu pa smo obiskovalcem poleg tradicionalnega »točenega v senci«, pričarali pravo ameriško vzdušje. Rodeo, »armwrestling« in zabavne vrtno igre naše lastne izdelave so nas tako zamotile, da smo skoraj pozabili, da Oder mladik sploh več nima odra. Da pa ne bomo prilivali vode le na svoj mlin, si častno omembo zaslužita

tudi Psoglavska noč ter Ribiški piknik v Smrekovcu, kjer smo pridne roke posodili tudi mi. Sedaj pa je že tak čas, da pričenjamo z lupljenjem čebule za pripravo naše Mineštre.

Več na našem FB in IG profilu. Pa »nč bat«, saj vas bomo še naprej informirali tudi v analogni obliki.

Oratorij 2022

Jurij Kočar

Foto: Maxine Košir, Miha Benčina

V naši župniji smo letos spoznavali življenje Ignacija Lojolskega, viteza, ki ji nam kristjanom predstavlja velik zgled. Odpovedal se je viteškemu nazivu, da bi lahko stopil na pot z Jezusom.

S 124 otroki smo se vsakodnevno srečevali v tednu med 22. 8. in 28. 8. ter si z igrami, petjem ter poglobljanjem vere polepšali počitniški čas. Pomembna dogodka sta bili romanji k bližnjim cerkvam na Gori in na Sedlu. Starejši so se podali na pot k cerkvi Marije Snežne ter podrobneje spoznavali več o samem romanju in njegovem poteku. Tam je pokopana Magdalena Gornik, o kateri smo tudi spregovorili in otrokom predstavili njeno življenje.

Mlajši pa so romali k cerkvi Svete družine, se naučili pesmi za nedeljsko končno mašo, potem pa so se podružili na sosednjem travniku in se naužili sonca.

Romanji smo zaključili z mašo, eno je daroval župnik Franci, drugo pa Simon Virant.

Proti koncu tedna nas je obiskala gostja Damjana Pipan, ki nam je pripovedovala o Ignacijevem življenju, kasneje pa so sledile vodne igre, na katere so otroci nestrno čakali ves teden.

Oratorij smo zaokrožili s skupno sveto mašo, pri kateri smo zapeli mnogo novih pesmi, ki smo se jih naučili čez teden.

V sedmih dneh smo spletli veliko novih prijateljskih vezi, tako med animatorji kot med otroki, prav tako pa smo se še bolj povezali z Jezusom.

Posebne zahvale grejo Maxine Košir in Daši Matelič, ki sta tudi letos opravili izjemno delo pri organizaciji, pomagal jima je Jurij Kočar ter sotrudnice, ki s svojimi izkušnjami in znanjem vedno pripomorejo k boljšemu oratoriju. Hvala tudi novi mladi animatorski ekipi, eni večjih v zgodovini naših oratorijev.

Upamo, da bomo lahko oratorijsko tradicijo s pomočjo vseh udeleženi ohranjali še naprej!

Preventivni vzgojni sistem

Ljubica Košir

Foto: arhiv kluba Kresnička

Sv. Janez Bosko velja za utemeljitelja vzgojnega načina, znanega pod imenom preventivni sistem, ki temelji na razumu, veri in ljubeznivosti. Zanj vzgajanje vključuje posebno vzgojiteljevo držo in skuppek prijemov, ki temeljijo na prepričanju razuma in vere, kar vodi v vzgojno dejavnost. V središču njegove usmeritve stoji pastoralna ljubezen. Ta spodbuja vzgojitelja, da ljubi mladega človeka, pa naj bo v kakršnem koli stanju, da ga privede do prave človečnosti.

RAZUM

Izraz razum pomeni, gledano z vidika krščanskega humanizma, vrednoto osebe, zavesti, človeške narave, kulture, področja dela, življenja v družbi in tistega

širokega spektra vrednot, ki so kot oprema potrebne človeku v družinskem, civilnem in političnem življenju.

VERA

Izraz vera kaže na to, da je Don Boskova vzgoja nadnaravna, v kolikor je zadnji vzgojni cilj, ki si ga zastavlja, oblikovanje vernika. Ne gre za kako ideološko in abstraktno verovanje, temveč za živo vero, ki je zasidrana v stvarnosti, sestavljajo pa jo navzočnost in občestvo, poslušanje in odprtost za milost.

LJUBEZNIVOST

Ljubeznivost v vzgojiteljevem delu se kaže v osebi, ki se popolnoma posveča vzgajancem in je sredi med njimi, pripravljena sprejemati žrtve in napore svojega poslanstva. Vse to zahteva resnično odprtost, globoko čutenje z drugim in sposobnost za pogovor. Razlagal je: »Pomembno je ne samo da so mladi ljubljani, temveč da vedo, da so ljubljani.«

Pravi vzgojitelj torej živi sredi življenja mladih, se zanima za njihove težave, skuša ugotoviti, kako oni gledajo na stvari, se udeležuje njihovih športnih in kulturnih dejavnosti, njihovih pogovorov. Kot zrel, izkušen in odgovoren prijatelj usmerja na pot k ciljem, ki vodijo k dobremu, ter modro in z ljubeznivo odločnostjo popravlja napačna vrednotenja in drže. V takem ozračju vzgojne navzočnosti je vzgojitelj mišljen kot oče, brat in prijatelj.

Tudi na vzgojnem področju še kako velja pregovor: »Bolje preprečiti, kakor zdraviti.«

Oratoriji:	2015 – HOČEM BITI SVET
2013 – BOG JE Z NAMI	2016 – ZDAJ GRE ZARES
2014 – NA TVOJO BESEDO	2017 – DOTIK NEBES

**Kar dragih vzame grob teman,
povrne spet vstajenja dan.**

Zahvala

Poslovil se je naš dragi mož, oče in stari ata

Jože Starc
(1952–2022)

Zahvaljujemo se vsem, ki ste mu v času bolezni stali ob strani in mu pomagali. Posebna zahvala velja osebju ZD Sodražica.

Hvala, da ste si vzeli čas in se od njega poslovili, ter za vse darove, ki ste jih namenili v njegov spomin.

Vsi njegovi

**Kogar imaš rad, nikoli ne umre.
Le daleč, daleč je.**
(Tone Pavček)

V spomin

Tomažu Lovšinu

iz Podklanca/Dolenje vasi pri Ribnici
(4. 7. 1977–20. 10. 2021)

Mineva leto, odkar si odšel. Prezgodaj, mnogo prezgodaj. Hvaležni smo, da smo te imeli v svojem življenju. Ni ne časa ne kraja, kjer ne bi pustil sledi in spominov. Prisoten si v smehu svojih otrok, v toplem objemu družine in v krogu prijateljev. Do dneva, ko si spet sežemo v objem, Tomaž! Do takrat te bomo nosili v srcu. Ne v enem, ne v dveh, ampak mnogih!

Vsi tvoji

Zahvala

Vera Ošaben

(24. 3. 1954–27. 7. 2022)
iz Podklanca 20 a

Ob nenadni izgubi naše Vere se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podporo in darovane svete maše. Hvala g. župniku Francu Bizjaku za lepo opravljen obred, zahvala pogrebni službi Komunale Ribnica in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

Knjižne novosti

Nežka Klavžar, Knjižnica Miklova hiša

Po aktivnem septembru, ko se toliko vsega začenja na novo, upamo, da se ritem življenja počasi umirja. Morda vam bo pri tem v pomoč tudi dobra knjiga. Nekaj smo jih v naši knjižnici za vas izbrali tudi tokrat.

Tereza Justinek NJEN TROP

Terezija Justinek je slovenska avtorica, ki živi v Zgornji Bistrici in je v minulih štirih letih izdala že 13 knjig. Avtorica se v svojih delih približa preprostemu človeku, ki ga pestijo največkrat težke usode. Njeni romani so postavljeni na zeleno Pohorje, ki je tudi osrednje dogajanje tega romana. Stanka je odraščala v sirotišnici.

Vso mladost je iskala starše in nekoga, ki bi ji poklonil za cel trop otrok. Življenje pa gre svojo pot in na Stanko se nenadoma zgrne toliko lepega naenkrat, da temu lahko reče le čudež: po dolgih letih ponovno sreča svojega očeta, dedka in babico ter se zaljubi. V idiličnem kraju ob pomoči razširjene družine in v srečnem zakonu končno dobi svoj trop. Prijetna povest, polna vere v življenje in srečnih zaključkov, da so jesenski večeri krajši in noči slajše..

Arto Paasilinna NERODNI ANGEL VARUH

Zabavni finski pisatelj Arto Paasilinna navdušuje slovenske bralce že od izida Gozda obešenih lisic leta 1985. Doslej je v slovenščini izšlo kar štirinajst njegovih knjig prepoznavnih po pisateljevem sarkastičnem stilu pisanja. Zadnje med njimi so Ladjar z lepimi stopali, Najboljša vas na svetu in Gromska strela!

Tokrat se nahajamo v nebesih, kjer je angel novinec pred svojo prvo nalogo: paziti mora na pred kratkim upokojenega štiridesetletnika. Mlademu angelu se naloga zdi mala malica, a sčasoma se izkaže, da le ne bo mačji kašelj. Njegovemu varovancu gre naenkrat vse narobe in angel varuh ima več kot preveč dela. Bo lahko ohranil svojega upokojenca na pravih potih? Prirčno delo, ki bo zagotovo narisalo nasmeh na vaših obrazih in morda povzročilo, da boste posegli še po kakšnem Paasilinnovem delu.

Camilla Läckberg, Henrik Fexeus KULT

Dobili smo drugi del skandinavske trilogije, pri kateri v tandemu pišeta pisateljica švedskih kriminalk Läckbergova in njen pisateljski kolega, psiholog in mentalist Henrik Fexeus. Kult je psihološka kriminalka o nenavadnem preiskovalnem paru Mini in Vincentu, ki sta vsak s svojimi pomanjkljivostmi in fobijami na eni ter briljantnim umom na drugi strani odličen par. Že v prvem delu sta bralcem širom sveta hitro zlezla pod kožo. Iz vrtca v Stockholmu izgine deček. Mina in njeni sodelovci imajo pred seboj znova težko delo. Najdejo podobnosti z ugrabitvijo nekega drugega otroka, ki pa se je končala zelo slabo ... Opraviti imajo z nevarnimi silami. Vse kaže, da bo pogrešanih otrok le še več ... Mina za pomoč prosi mentalista Vincenta Walderja, ki ji je pomagal že v prejšnjih primerih. Jima bo skupaj uspelo tudi tokrat?

Miha Mazzini OSEBNO

Pisatelj, scenarist, režiser, računalniški strokovnjak, doktor znanosti Miha Mazzini se tokrat spusti na osebno raven, saj je v jedru knjige nekakšen poskus samoterapije, preiskovanja spominov na vzorce čustvenih vezi iz otroštva ter njihovih vplivov na avtorjeve ljubezenske izbire in izgube. Pravijo, da to ni knjiga, ki bi lagala, da vse zmoreš sam, da si lahko zaželiš karkoli in ti bo veselje to podarilo. Ne priporoča čudežnih receptov, kot je hoja po žerjavici, feng šui, odkrivanje budizma in še kaj, kar je avtor izkusil tudi sam. Pravijo, da je to knjiga o odnosih in bližini. O razumevanju, poslušanju in pogovarjanju, kjer ne

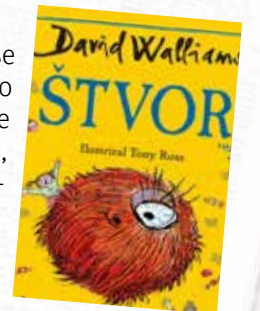
gre tudi mimo ranljivosti, ki pa v današnjem svetu ni preveč zaželena. Z naslovnice se nasmihava avtor sam. Kaj je o življenju torej odkril on? Knjižna novost, za katero se zdi, da bo požela mnogo knjižničnih rezervacij.

Valerie Bowman NEPRIČAKOVANA GROFICA

Za ljubitelje ljubezenskih serij bo razveseljiva novica, da je izšla že druga knjiga iz serije Neukrotljive neveste avtorice Valerie Bowman. V njej spoznamo glavni ženski lik, lady Cassandro Monroe, ki že sedem let čaka na vrnitev njenega sanjskega moškega iz vojne, a je na njeno nesrečo že zaročen z njeno sestrično. Ta pa se svojega zaročenca še zdaleč ne veseli tako močno kot Cassandra. Tudi težko pričakovani stotnik Julian Swift se po zmagi nad Napoleonom v bitki pri Waterlooju še ni pripravljen povsem ustaliti. Njegovo pozornost pritegne zapeljiva in zabavna lepotica, ki jo spozna na zabavi. Le kdo je ta skrivnostna ženska? Preberite v romanu Nepričakovana grofica avtorice Valerie Bowman.

David Walliams ŠTVOR

Kaj je štvor in kje se ga kupi? To se gotovo sprašujeta starša Mirte Mevže, ki ima že vse, kar bi si lahko želela, a si želi še več in več. Nekega dne tako naznani, da si želi še štvora in tu nastane omenjena težava. Gospod in gospa Mevža bi naredila vse, da bi osrečila svojo ljubo hčer in ugodila tudi tej želji. Vendar pa se stvari lahko nepričakovano zapletejo. Ste pripravljeni na zabavno in napeto dogodivščino?

Toliko o knjižnih novostih tokrat. Naj vas jesen navdušuje s svojimi živopisanimi barvami in naj vam bo v hladnejših dneh toplo. Tudi pri srcu. Pa nasvidenje do prihodnjč!

Jesenska križanka

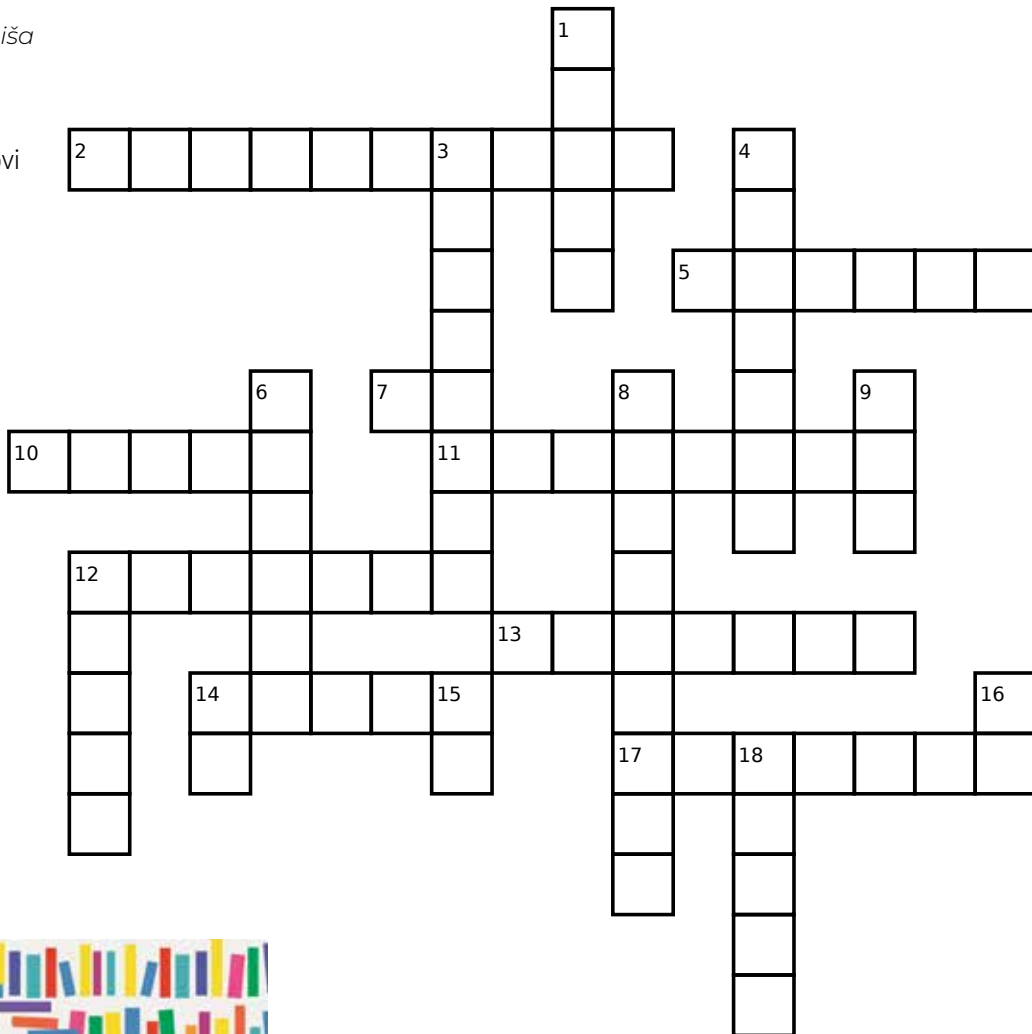
Nežka Klavžar, Knjižnica Miklova hiša

Navpično:

- 1. rastlina z drobnimi rožnatimi cvetovi
- 3. spretnost
- 4. tisti, ki strelja
- 6. nasprotje teorije
- 8. prostor za risanje
- 9. kradljivec
- 12. sosednja občina
- 14. Miha Mazzini
- 15. 1. in 25. črka
- 16. okončina
- 18. krmilo pri avtomobilu

Vodoravno:

- 2. porednost
- 5. bojna črta
- 7. glavni veznik
- 10. pekoča začimba
- 11. rastlina ljubezni in plodnosti
- 12. rahlo pecivo
- 13. naselje v naši občini
- 14. krajše za Magdaleno
- 17. moški s trajno telesno hibo

URE PRAVLJIC IN ANGLEŠKE PRAVLJIČNE URICE V KNJIŽNICI SODRAŽICA

URE PRAVLJIC

- Vsak zadnji četrtek v mesecu ob 17:30

ANGLEŠKE PRAVLJIČNE URICE

- Vsak zadnji torek v mesecu ob 18:00

Informacije in prijave:

Knjižnica Miklova hiša

Kakšen je tvoj pogled na Sodraško dolino skozi fotografski objektiv

V uredništvu bomo veseli tvojih foto prispevkov. Tematika je poljubna, zaželena je le **visoka ločljivost fotografij**, saj nikoli ne veš, morda se ravno tvoja znajde na naslednji naslovnici.

Fotografije zbiramo na suhorobar@sodrazica.si, kjer smo ti tudi na voljo, če imaš kakšno vprašanje.

Zdaj pa veselo na delo!

microera

Microera Jože Šilc s.p.

Hrovača 14A - 1310 Ribnica - trgovski center SPAR

☎ 01 837 31 16

☎ 051 358 762

✉ info@microera.si

www.microera.si

- ugodni mobilni paketi NAJ
- akcijski mobiteli na obroke
- ugodni fiksni paketi NEO

PON - PET

SOBOTA

DELOVNI ČAS

8.30 - 11.30 in 14.00 - 17.00

8.30 - 11.30

Telekom Slovenije

MEGADOM

URESNIČI IDEJE CENEJE!

Vse za grobove

- zemlja
- pesek
- sveče
- lubje
- lesene spominčice
- kamni...

MEGADOM RIBNICA • 01/835 1 640 • www.megadom.si • f i

Izberi najboljše!

WINNER
2022 WORLD CAR AWARDS
WORLD CAR OF THE YEAR

IONIQ 5 svetovni avto leta
i20 zmagovalec velikega primerjalnega testa
SUV modeli najvišje ravni kakovosti po mnenju Slovencev

Izbrati najboljšega ni več le za privilegirane, saj vam Hyundai omogoča, da z lahkoto izberete najboljšega – in to v različnih segmentih vozil. Morda novi IONIQ 5, ki se ponša za naslovoma svetovni avto leta 2022, svetovni električni avto leta 2022 ter nagrado svetovni dizajn leta 2022 in nazivom električni avto leta po izboru PAL. Ste razmišljali o kakšnem manjšem, bolj mestnem modelu? Potem bo i20, kot zmagovalec testa 'Najbolj prima mali avto' po izboru slovenskih novinarjev, ravno pravi za vas. Če pa prisetate na SUV modele – prav tiste, ki so jim v raziskavi Qudal Slovenci pripisali najvišjo raven kakovosti – so tu kot prava izbira še BAYON, KONA, TUCSON in SANTA FE.

Hyundai je na poti, da do leta 2045 postane podnebno nevtravno podjetje.
Električna mobilnost je šele začetek.

HYUNDAI

5 let Garancije
brez omejitve kilometrov

8 let Garancije
na baterijo

Povprečna poraba goriva: 0,0 – 7,816 l/100 km, emisije CO₂: 0,0 – 177,68 g/km.

Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2.5} ter dušikovih oksidov. Silke so simbolne. Akcija velja do razprodaje zaloga. Več informacij vezanih na akcijo po telefonu ali na voljo pri poskušanih prodajalcih vozil Hyundai. Pogoj garancije in podatki o specifični porabi goriva in emisijah CO₂ so na voljo na www.hyundai.si. Kupci ste v raziskavi QUDAL (QUALITY MEDALS) terenskim vozilom Hyundai podelili priznanje Najboljša raven kakovosti na slovenskem trgu. Vir: <https://www.quadal.com/SLOVENIA-653798>. Najboljši mali avto v velškem primerjalnem testu Prima. Rezultati Prima testa: https://www.hyundai.si/novice/255/najboljsi_mali_avto_po_izboru_slovenskih_novinarjev/. IONIQ 5 je osvojil nagrado svetovni avto leta, nagrado za najboljšo obliko leta in nagrado svetovni električni avto leta. Vir: https://www.avto-fokus.si/Novice/Svetovni_avto_leta_2022_Najboljsi_mali_svetovni_avto_2022. IONIQ 5 je na izboru Poslovni avto leta prejel naziv električni avto leta 2022. Vir: https://www.hyundai.si/novice/263/ioniq_5_elektrini_avto_leta_2022/.

Avtohiša Zalar d.o.o.